

Б Р А Н И Ч

ОРГАН АДВОКАТСКЕ КОМОРЕ У БЕОГРАДУ

БРАНИЧ уређује одбор састављен од Владимира Св. Симића,
Др. Видана О. Благојевића и Др. Радоја Ј. Вукчевића, адвоката

САДРЖАЈ:

ЧЛАНЦИ

Одбрана код т.зв. „несимпатичних“ кривичних дела од *Др. Мих. П. Чубинског*, проф. Универзитета у пензији 515

О парничној легитимацији странака по закону о побивљању правних дела изван стечаја од *Др. Адама П. Лазаревића*, судије Окружног суда за град Београд 519

Неколико речи о отказу порабних уговора од *Др. Мишка Жукаља*, адвоката — Београд 522

Један случај прећутног одбијања наслеђа и важности тестаментa пре обзнане од *Војимира З. Радовића*, адвоката — Београд 523

СУДСКА ПРАКСА

Одузимањем целанице испале из вагона на железничкој станици, ако се сопственик дрва након испоруке од стране железнице одрекао тражења накнаде штете, у намери да њеним присвајањем прибави себи противправну имовинску корист, нема дела из § 316 бр. 4. к. з. од *Бранка Јевремовића*, судије Апелационог суда у Новом Саду 525

Извршење принудном управом се не може водити на непокретној имовини земљорадника заштићеној § 471. т. 4. а. Грађ. суд. пост. од *Др. Тихомира Васиљевића*, судије Окружног суда у Смедереву 527

Секретар занатлиског удружења и окружног одбора занатлиских удружења није државни службеник у смислу § 14. т. 3. к.з.а утаја коју он изврши није дело из § 319. к.з. већ дело из § 318. к.з. од *Др. Тихомира Васиљевића*, судије Окружног суда у Смедереву 529

Ублажавање казне строгог затвора старијим малолетницима. Казна строгог затвора старијим малолетницима не може се ублажити у смислу § 30. тач. 3. к.з. јер је овај пропис у овоме мањкав од *Александра Р. Милетића*, судије Окружног суда у Прилепу 530

Однос између наследника и уживалаца заоставштине умрлог, као супарничара према трећем лицу, је однос обичног супарничарства из § 114. грађ. пари.

Уредништво Бранича налази се у Дечанској 13/II. Рукописи се не враћају. Прештампавање градива из часописа допуштено само са тачним означавањем извора.

Бранич доноси: расправе и чланке којима је смер заштита интереса адвокатског реда и ширење професионалне свести, службена саопштења Адвокатских комора којима служи као званични орган, и расправе и чланке из свих области права и прати развој правног живота у земљи и иностранству.

Бранич излази крајем сваког месеца. — Годишња претплата за Бранич износи 120.— дин. За адвокате изван територије Београдске адвокатске коморе, адвокатске приправнике, судије и судијске приправнике годишња претплата износи 60.— дин. Поједини број 10.— дин.

пост. од <i>Тих. М. Иванића</i> , секретара Касац. суда у Београду	531	до коначне исплате од <i>Јована Д. Смиљанића</i> , секретара Касац. суда у Београду	544
Вођењем спора о својани не прекида се застарелост права на накнаду штете од <i>Јована Д. Смиљанића</i> , секретара Касац. суда у Београду	532	Признање мораторног дуга по чл. 38. и 30. закона о ликвидацији мораторног стања као извршни наслов у смислу т. 9. § 2. закона о извршењу и обезбеђењу од <i>С. К.</i>	546
Кад се земљиште — здравица увелича речним наносом, онда сопственик наноса по §-у 265. грађ. зак. није дужан да доказује дуговремену државину од <i>Јована Д. Смиљанића</i> , секретара Касац. суда у Београду	524	СТАЛЕШКО ПРАВОСУЂЕ	
По § 930. а) грађ. зак. право својине губи се, ако се за 24. године не употреби, без обзира да ли је исто уведено у јавне књиге или судом потврђене, те према томе није потребно утврђивати да ли и садањи држалац има правни основ државине од <i>Јована Д. Смиљанића</i> , секретара Касац. суда у Београду	537	Један интересантан случај из сталешког правосуђа од <i>Р. С.</i>	547
Недоласком супруге на расправу пред Црквеним судом сматра се да је бракоразводна парница окончана и право на издржавање супруге од стране мужа престаје од <i>Јована Д. Смиљанића</i> , секретара Касац. суда у Београду	541	ИЗ АДВОКАТСКЕ КОМОРЕ	
Уговор о усыновљењу, услед непослушности усвојеног детета, не може се раскинути само на захтев једне стране од <i>Јована Д. Смиљанића</i> , секретара Касац. суда у Београду	543	Примена паушалног става Адвокатске Коморе	549
Продавац може задржати право својине на продатој ствари све		Седница од 26. октобра 1938. год.	549
		Седница од 9. нонембра 1938. год.	550
		Записник X редовне скупштине Адвокатске Коморе у Београду одржане на дан 30. октобра 1938. године у сали Округног суда за округ београдски у Београду	551
		Записник о бројању гласова на X редовној скупштини Адвокатске Коморе у Београду одржане на дан 30. октобра 1938. г. у сали Округног суда за округ београдски у Београду	559
		Записник X редовне скупштине Адвокатске Коморе у Београду одржане на дан 6. новембра 1938. год. као продужење скупштине од 30. октобра 1938. год. у сали Адвокатске Коморе у Београду	563
		БЕЛЕШКЕ	564
		САДРЖАЈ ПРАВНИХ ЧАСОПИСА	565
		ПРЕГЛЕД ЗАКОНОДАВСТВА	566
		НОВЕ КЊИГЕ	569

Др. Мих. П. Чубински, проф. Универзитета у пензији.

Одбрана код т.зв. „несимпатичних“ кривичних дела

I

Питању о одбрани „несимпатичних“ кривичних дела више пута је била посвећена пажња како у стручној криминалистичкој штампи, тако и у новинарским чланцима. Нарочито то се може рећи у Француској, која се више него друга држава бавила питањима адвокатске етике,¹⁾ Али и код нас горње питање било је додирнуто у малом чланку Д-ра Младена Хорвата: „Улога браниоца“²⁾ а неколико редака, посвећени горњој теми, дао је старешина загребачке адвокатуре Др. Иво Политео у предговору књиге, коју је он оштампао, а која садржи његов браниочки говор код суђења т.зв. Нашичке афере.

Држимо, да је горње питање нарочито важно у првом реду за адвокате, а у другом и за друштво, код којег се лако долази до неправилног схватања адвокатске дужности, а нарочито улоге адвоката — браниоци код дела, која због своје тежине или неморалне природе узбушкавају јавност и стварају мржњу против кривца. У овим случајевима од стране друштва често долази велика грешка, наиме: адвокату, који је примио одбрану окривљеника, пребацује се ово као неморални поступак и на тај се начин врши идентификација браниоца са окривљеником и браниоцу се приписује нека врста прећутног одобравања извршеног дела. Услед тога, као што је потпуно правилно приметно Д-р Политео, „лако је и јефтино суделовати код популарних одбрана, и поготову је лако служити се при том популарним пароланама, рачунајући с предрасудама и инстинктима маса. Теже је и одговорније одлучити се за непопуларну одбрану и одржати се у њој“.³⁾ Стога за браниоца може постати већа саблазан, да, бојећи се за свој реноме пред јавношћу, одрекне предложене му одбране, ма да по своме уверењу не би тако учинио.

Држимо са више разлога, да проблем, који расправљамо, треба простудирати дубље. Пре свега треба назначити, да закони, који регулишу решење кривичног правосуђа у више држава, дају велику улогу одбрани код суђења кривичних дела, без обзира на то, да ли су та дела симпатична или не. Тако је и код нас, јер наш

¹⁾ В. нарочито дело *Mollot* о правилима адвокатске професије у Француској.

²⁾ В. „Стручна југословенска штампа“ од 3-1-1938.

³⁾ Д-р И. Политео, с. сп. дела „Предговор“.

законик о кривичном поступку судском категорички прописује о б а в е з н у одбрану код свих тежих кривичних дела (за која је у кривичном закону предвиђена казна робијом или заточењем преко пет година), ма да се та дела у претежној већини случајева јављају као неморална и несимпатична.

Затим, треба имати у виду да се јавно мњење ствара понекад под неповољним условима и тада оно не може да буде меродавно. Ствар је у томе што публика, читајући новине и прихватајући свако „рекла и казала“, да што брже сазна за нове догађаје у свету, са највећим интересовањем прати т.зв. криминалну хронику, а нарочито ако се саопштава нешто сензационално. При томе обично већ после првих вести, дакле пре пресуде надлежног суда, а понекад чак и пре завршења истраге, јавност ствара о делу и његовом учиниоцу свој суд и то не само према утврђеним чињеницама и према својим моралним појмовима, већ и према својим импресијама, које могу постати врло интензивне и удаљити се од сваке објективности под утицајем једнострано осветљених, а понекад чак, и фактичних или измишљених чињеница. У овим случајевима друштвена узбурканост може да постане изванредно велика а да дође до негодовања и до одобравања сваког разрачунавања са кривцем на своју руку као што се то показује у примени „Закона линча“ и њему сличним појавама. А међутим јавно мњење може јако грешити и темељно се мењати. Кривац, о којем су писали или говорили као о крволочном злочинцу, при светлости нових чињеница одржава се као човек, који је заиста учинио једно рђаво дело, али ни са једне стране није монструм.

У вези са тим налази се однос јавног мњења према браниоцима, који примају на себе задатак одбране „несимпатичног“ кривца. Ту бранилац може постати, и то потпуно неоправдано, предмет огорчених напада и осуда од стране друштва услед неправилне и штетне идентификације, о којој је горе већ било говора. Можемо сада додати да горња идентификација стоји у потпуној опреци како са гледишта правих, друштвених и индивидуалних интереса, тако и са гледишта правилног схватања духа и основних принципа савременог кривичног поступка. Ови принципи безусловно важе и за адвокате, који примају на себе одбрану и излазе пред суд да пледирају и код лакших и код тежих, и код обичних и код безусловно несимпатичних кривичних дела.

II

Савремени кривични поступак се базира на начелу к о н т р а д и к т о р н о с т и, према коме пред судом, коме једином припада решавајућа улога, пре свега излази заступник о п т у ж б е, који ће скупити и осветлити сав материјал, који говори против окривљеника, а затим тужиоцу противстоји б р а н и л а ц, чији је задатак да наведе у одбрани све, што иде у прилог окривљеников.

Горњи принцип контрадикторности, чију важност неупућени свет понекад слабо схвата и цени, савремена наука сматра као најбољи основ кривичног поступка, који највише потпомаже да се у поступку дође до материјалне истине. С тога са принципијелног гледишта код сваког кривичног дела одбрана је такође

У неопходно потребна као и оптужба. Карактеристична је у овом правцу једна прича о руском цару Петру Великом. Путујући по иностранству он је дошао из радозналости у суд, да види и чује како се врши правосуђе у другим земљама. Када је завршио свој говор тужилац а расправа се продужила, Петар је био изненађен и узвикнуо: „Шта је потребно још? Све је јасно и кривце треба одмах обесити“. Али затим, када је пропратио говор браниоачев, експанзивно је узвикнуо: „Па Бога ми овај оптуженик није крив и треба га одмах пустити у слободу“. На тај начин постао му је јасан значај принципа контрадикторности и институције одбране у појединости.

Враћајући се, даље, поново на значај јавног мњења у кривичним стварима морамо забележити да се исто често пута формира под условима, који ометају његове правилности, не говорећи већ о негрешивости. За правилно разумевање и оцену кривичног дела потребно је, да се задовољи друго основно начело модерног кривичног поступка, које се зове непосредност и састоји се у томе што се цео претрес дела (сем предвиђених у закону изузетака) врши непосредно пред очима суда, странака и публике, услед чега се од исказа сведока и вештака и од држања окривљеника на суду добија правилна и основна импресија. С тога, ко није био присутан на суду код претреса кривичног дела, решавајући питање о виности оптуженика и вршећи оцену његовог дела, може пасти у заблуду, а понекад и тешку заблуду. И то се лако може десити не само са појединцем, већ и са колективом, т.ј. приликом формирања т.зв. јавног мњења. Јавно мњење, као што смо горе видели, може грешити и неможе бити меродавно за решење, да ли је непоштено од стране адвоката, ако прими на себе одбрану дела, ма да је то дело непозвани форум већ прогласио несимпатичним и може чак и одвратити пре решења позваног форума, т.ј. надлежног суда. Не заборавимо још, да ако је учињено гадно дело, читав низ околности може говорити у корист кривца и поставља се питање, ко ће те околности осветлити, ако због „несимпатичности“ дела и због приклањања пред неповољним јавним мњењем ниједан адвокат не пристане да брани извршиоца гадног дела.

III

Све горе наведено никако не значи, да се адвокат мора примити одбране сваког дела, дакле и сваког учиниоца. Он то мора учинити само код споменуте у закону обавезне одбране. У свим осталим случајевима, да ли ће примити одбрану или не, то је ствар личне савести адвоката и његовог разумевања своје професионалне дужности. Једино он је надлежан, да решава горње питање.

У земљама, у којима већ одавно постоји контрадикторно начело у поступку, изложено решење проблема више не изазива сумњу, а нарочито од стране управних и дисциплинских органа аутономне адвокатуре, који има високу професионалну етику и велико поверење суда и друштва. Са горњим се слажу и писци стручњаци, изражавајући то у формули: „Није питање кога се може или не може бранити, већ је питање како треба бранити.“

Вршећи своју улогу, бранилац мора поштовати законе (мада и према њима може наводити у пристojној форми нека критичка опажања) и не сме нападати на основна начела морала или изопачавати чињенице. Али то не значи, да адвокат не може примити одбрану дела, које је несимпатично са моралног гледишта, јер то се не сме од њега тражити и то би водило штетном за правосуђе мешању права и морала. Заиста, постоји и потребна је веза између права и морала, али нису ови појмови никако идентични, као што нису идентични ни појмови „грех“ и „злочин“. Због мешања ових појмова у историји често пута се чинио штетан притисак на правни живот и правосуђе, ништила се слобода мисли и савести и долазило до најтежих последица.

Услед тога и браниоцу, ако ради са поштовањем према горе изнетим начелима, не сме се никако пребацити ни за то што је примио одбрану „несимпатичног“ дела, ни за то што ту одбрану енергично спроводи. Код тог спровођења бранилац (као што је то формулисао један од најчувенијих француских адвоката) мора да говори истину, само истину, али не мора да говори целу истину, јер према својој улози у поступку он није дужан да износи оне чињенице, које не иду у прилог његовог штићеника.

IV

Претресли смо питање о одбрани „несимпатичних“ кривичних дела у његовим основним цртама. Ипак држимо, да су ту потребна нека ограничења. Пре свега, ако адвокат се тако рећи специјализира у одбрани „несимпатичних“ (а у исто време и неморалних) кривичних дела и оправдано стече репутацију, да за њега постоји код примања одбране једино критериј хоррора, без икаквог обзира на природу дела и личност кривчеву, тиме се неминовно ствара сумња у његово поштење и савесно служење интересима правосуђа. Код ових случајева друштво може прићи са моралном осудом у лицу т.зв. јавног мњења, а потребна је и борба од стране дисциплинских органа адвокатуре, јер само на тај начин може да се високо држи барјак професионалне адвокатске етике.

Друго је, да адвокат у горе назначеним границама може слободно и по својој савести решавати питање, да ли ће примити понуђену му одбрану или не (изузев случајева, ако је он одређен за вршење одбране, која је по закону обавезна). Али ако је одбрана примљена, одрећи се одбране адвокат може само у случају, ако се јаве нове чињенице, које је брањеник изопачио или од њега сакрио. Обратно, не може се одобрити, ако се напуштање већ примљене одбране врши само под притиском јако узбурканог јавног мњења, јер, прво, као што смо горе видели, ово мњење у судским стварима није меродавно и понекад може бити потпуно погрешно, а друго, код вршења више професије могу доћи моменти врло непријатни, које ипак треба пребродити како у интересу друштва, тако још више у интересу појединих лица, чији положај може бити озбиљно угрожен, ако од оптуженог у извршењу кривичног дела дигне руке професионалац, који му је обећао своју помоћ, а затим му ту помоћ ускратио.

Др. Адам П. Лазаревић, судија Окружног суда за град Београд, хонорарни наставник Београдског универзитета.

О парничној легитимацији странака по закону о побијању правних дела изван стечаја

Парнична или стварна легитимација јесте једна од врло важних претпоставки за побијање правних дела изван стечаја. У овој процесно-правној области нарочито је значајно питање о томе: ко се све и под којим условима стварно може појавити као носилац права на побијање, односно права на тужбу, и противу кога се све то право може употребити. Другим речима, ту се важност питања о постојању парничне легитимације испољава у оба облика ове установе; али је пасивна легитимација у овој области још важнија од активне, мада се иначе, тј. уколико је реч о правним споровима уопште, више води рачун и већа важност придаје активној легитимацији. И заиста, главни моменат у проблему ванстечајног побијања правних дела, и управо његова суштина, састоји се баш у томе проналажењу правога туженика, да би се противу њега конкретни спор могао пуноважно засновати и окончати. Како пак и за ову врсту правних спорова углавном важе сва досадања општа излагања о парничној легитимацији, ми ћемо овде укратко изнети само оно, чиме се та установа нарочито одликује у овој интересантној и још недовољно познатој и обрађеној правној области.¹⁾

Наиме по закону о побијању правних дела изван стечаја активно су легитимисана она лица, која тај закон овлашћује на подизање захтева за побијање. То су у начелу они повериоци, који су у стању да докажу: 1) Да је њихова тражбина у смислу закона извршна, тј. да се оснива на једноме од тзв. извршних наслова исправа и одлука предвиђених у § 2 извршног поступка, и 2) Да постоји стварна или само вероватна немогућност њенога поступног намирења. Ови пак услови за активну легитимацију јасно показују, да су за парничну легитимацију у овој правној области првенствено меродавни и одлучујући више објективни елементи, те да је то у истини стварна легитимација *Sachlegitimation* за вођење спорова. Међутим, пасивно су легитимисана у споровима за побијање она лица, против којих се може подићи захтев за побијање. А тај захтев практично се може подићи у облику нарочите — формалне тужбе, па затим и у виду приговора и тзв. репликације. Пасивно легитимисана лица у оваквим случајевима одн: споровима називају се стручно противницима побијања; а то нису увек само туженици у формалноме смислу

¹⁾ При овоме излагању послужили смо се нарочито одличним делом г. Др. *Божидара С. Марковића*: *Право побијања изван стечаја*, Београд 1935, у коме је установи парничне легитимације посвећена довољна пажња. Уколико је пак реч о појму и значају парничне легитимације уопште, в. нашу расправу: *О појму парничне легитимације*, Архив, свеска за јули—август 1937; затим *Право на тужбу и парнична легитимација у материјалном и формалном смислу*, Бранич, свеска за мај 1938, с обзиром и на тамо наведену литературу.

овога израза, пошто приговор, као посебно средство за побијање тражбине, припада редовно само туженику, према тужиоцу, који ће у таквоме случају бити противник побијања *resp.* пасивно легитимисан. Та су лица побројана у § 11 зоп., у вези §§ 2, 3, 5 и 7 истога закона. Наиме, по овоме законском пропису (§ 11), пасивно су легитимисана по тужби за побијање, тј. могу се појавити као противници побијања: лица према којима је учињено правно дело које се побија (на пр. која су била саговорачи дотичног дужника), као и она лица, која су тим делом погодована (која отуда за себе вуку корист); иако сама та лица нису имала учешћа у извршењу одн. закључењу или стварању побијаних дела; затим, наследници (универзални сукцесори) тих погодованих лица и уопште њихови правни последници (сингуларни сукцесори).²⁾

У ову горе изложену групу евент. противника побијања, како то са разлогом каже г. Др. Марковић, не треба ни у ком случају рачунати и самога дужника. На против, против дужника се тужба уопште и не подиже, пошто се побијањем правно дело ништи само у односу између поверилаца (повереника), тј. између лица овлашћених на побијање и противника побијања, док правни однос, заснован побијаним делом између дужника и противника побијања, остаје нетакнут. Овиме се не побија сам тај однос, нити сам правни акт из кога је тај однос потекао, већ се побија само дејство тога правног односа *resp.* акта, и то не према свима лицима и у свима правцима (*erga omnes*), већ једино у односу према самоме конкретном повериоцу одн. тужиоцу; па и према овоме само у толико, колико је потребно, да се он обештети, да се управо накнади штета, која му је нападнутим актом причињена или пак да се заштити од могуће штете. Мада у ствари сам дужник може бити погодован побијаним делом (на пр. када је по среди један фиктиван акт који се побија), што је и најчешћи случај у судској пракси, по овоме закону о ванстечајном побијању правних дела одн. послова.³⁾

Али, основица свију ових до сада поменутих и других тужби или акција за ванстечајно побијање правних дела, учињених у циљу избегавања обавеза или оштећења поверилаца извеснога дужника, јесте у ствари паулијанска тужба (*Actio Pauliana*) из Римског права. Све оне имају, наиме, карактер непосредних, директних акција одн. тужби (*Actiones directae*), јер их овлашћена лица подижу у своје лично име и по своме сопственом праву. А то пак значи, да у нашем материјалном и процесном праву не постоје и т.зв. супституционе тужбе, каквих нају има у француском праву. То је управо једна врста тужби коју поверилац подиже у име свога дужника, кад овај неће сам да се користи сво-

²⁾ В. објашњење дато код поменутих прописа, у књизи: Др. Иво Полишео, Закон о побијању правних дела изван стечаја од 22-1-1931 (Тисак „Типографија“ Д. Д.), Загреб 1931. У вези са овим, в. и наш чланак одн. приказ судских одлука под насловом: О условима за примену закона о побијању правних дела изван стечаја, Архив, свеска за јануар 1936.

³⁾ В. о свему томе опширније у цит. делу г. Др. Марковића, стр. 145 и след.; нарочито што се тиче услова за пасивну легитимацију лица, која су побијаним делом дужниковим погодована, тј. која су на непосредан и посредан начин, од тога дела имала користи, и њихових правних следбеника (*Rechtsnachfolger*).

јим правом на тужбу или правну акцију а позната је под именом: *action oblique*. Ова је тужба предвиђена у чл. 1166 фр. грађ. зак., док се паулијанска тужба помиње у § 1167 истог закона. У основи, циљ обеју ових тужби — и паулијанске и супституционе — је исти: да се васпостави и сачува постојећа имовина извесног дужника за намирење његових дотадањих поверилаца, те су, у томе смислу, обе поменуће тужбе по својем правном дејству ревокаторне (*actiones revocatoriae*), али се са гледишта парничне легитимације ипак знатно разликују. Та је пак разлика у следећем: *Action oblique*, то је тужба која припада дужнику, и поверилац је подиже као заступник или супститут дужников, као његов „*ayant cause*“. Субјект права на ову тужбу је дужник, а не поверилац, који се овде појављује само као вршилац тужбенога права свога немарнога дужника. Док паулијанску тужбу, па и све тужбе по нашем грађ. Зак. о побијању, поверилац подиже по својем сопственом праву, као тужилац и вршилац свога личног права на тужбу (*jure proprio*), и то непосредно, а не благодарећи праву свога дужника. Поред тога, директна паулијанска тужба припада, дакле, имовинскоме кругу повериоца и чини искључиво саставни део његове имовине, док *action oblique* (буквално речено „коса“ или „посредна“ тужба) припада имовини дужниковој, те се и поверилац може овом тужбом користити само зато, што је у његовом личном интересу, да се имовина дужникова не смањује каквим било отуђењем или пропуштањем овога. Отуда за могућност пуноважног подизања ове посредне тужбе и покретање њој одговарајућих спорова, није нужно постојање свију оних објективних и субјективних *res. личних* услова и претпоставки, које се код правих паулијанских тужби обично траже и захтевају, како уопште, тако у погледу парничне легитимације, активне и пасивне.⁴⁾

Међутим, по нашем праву, поверилац се на овај начин никада не би могао супституисати својем дужнику и место њега појављивати се као странка у споровима, који се тичу првенствено имовине дужникове, а повериоцeve тек посредно, т.ј. у колико постоје разлози за побијање. Због тога би туженик, када би се поверилац појавио као тужилац, по стварима које се тичу имовине истаћи приговор недостатка активне парничне легитимације. Ово пак у свима случајевима одн. споровима, који не би били дозвољени по Закону о побијању правних дела изван стечаја.

Истина, и у нашој судској пракси било је некада интересантних покушаја, да се повериоцима призна право на поменућу супституциону тужбу, т.ј. да им се омогући подизање тужби по праву њихових дужника. Тако се, на пример, у једној судској одлуци каже: да повериоци, упражњавајући права свога дужника, могу оборити тестаменат, којим се дужник лишава наслеђа, кад тестаменат не одговара закону.⁴⁾ Али се ово гледиште ипак није могло одржати и доћи до трајнијег и потпунијег изражаја.

⁴⁾ В. о овој тужби опширније у делу: Marcel Planiol, *Traité élémentaire de droit civil*, tome II, № 30 — 301, p. 105, Paris 1907.

⁴⁾ Одлука оделења Касац. суда од 24 септембра 1894 год. Бр. 5064, наведена у књизи: Гојко Никетић, *Грађански законик Краљевине Србије*, III допуњено издање, Београд 1922, код § 567.

www.Др. Мишко Жокаљ адвокат — Београд.

Неколико речи о отказу порабних уговора

Грађански парнични поступак у § 655. каже, да у колико је по прописима грађанског права у циљу да се спречи прећутно обновљење порабног уговора или да се овај раскине, потребан отказ порабног уговора склопљеног у погледу непокретних имања, тај се уговор сме отказати.

Према томе, отказивање порабних уговора по § 655. грпп. претставља постојање порабног уговора. Доследно томе, против држаоца непокретнине, који исту не држи на основу порабног уговора, није могуће послужити се законским средством отказивања по § 655. грпп.

Настаје питање, којим правним средством има да се послужи нови власник извесне непокретнине, који хоће да ранијим закупцима одузме посед, а ранији власник није отказао порабне уговоре.

То је случај предвиђен у § 704. гр. з. Овај законски пропис изричито каже, да кад господар ствар под закуп дану прода другоме, онда се раскида уговор закупа осим ако је нарочито противно уговорено или ако је уговор о закупу уписан у јавне књиге заложне.

Права и обавезе из закупног уговора не прелазе, дакле, на правног наследника изузев горња два случаја.

Кад се нови власник закупног добра не би послужио правом, које за њега у погледу закупних уговора проистиче из § 704. гр. з., онда не би настало обновљење закупних уговора између њега и ранијих закупаца, јер су ти уговори раскинути. Између њега и ранијих закупаца настао би нови уговорни одношај у смислу § 532. гр. з., јер се уговор може склопити не само речима, него и другим згодним знацима, а и самим делом, које вољу показује. Тај порабни уговор био би нов с обзиром да је склопљен између других уговорних странака, макар да се ради о истом порабном предмету и о истим условима, под којима је био склопљен ранији порабни уговор.

Ако, дакле, нови господар закупног добра неће да склопи порабни уговор са закупцима затеченим на закупном добру у часу, кад је он стекао право власништва на закупном добру, он— а би се ранијих закупаца ослободио и примио стечено непокретно добро у посед, не може се послужити правним средством — отказом по § 655. грпп.

Не може зато, јер су ранији закупни уговори раскинути, а употреби отказа има места само кад се хоће, да се постојећи закупни уговор не обнови или да се раскине.

Нови господар може да се ранијих закупаца ослободи само редовитом тужбом за предају непокретнина у посед.

Наша пракса у овом питању није још установљена, па смо зато изнели укратко своје мишљење.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Мало друкчије се ово питање има решавати по прописима општег — аустријског грађ. закона. И по прописима тога закона престаје упорабна погодба отуђењем закупног добра и купац је дужан упорабштину предати новом господару — пошто му је учињен отказ. § 1120. о. г. з. садржи ту процесуално-правну норму тражећи од новог власника имања да откаже старим закупцима. Да ли је ту законодавац мислио баш на овакав процесуално-правни акт, какав је садржан у § 655. грпп., то је друго питање. Судска пракса на подручју на коме важи о. г. з. прихватила је дослован текст и сматра да је отказ могућ.

У § 704. гр. з. нема, међутим, овог упућивања на отказ, па зато не би имало смисла, да се § 704. гр. з. и § 655. грпп. тумаче друкчије, кад је њихов садржај сам по себи јасан.

Приговору, да би нови господар закупног добра био поред тога, што су ранији порабни уговори раскинути, у лошијем положају него ли његов правни претходник, нема места.

Закупац, наиме, који не би предао порабни предмет новом господару, одговара му за штету тиме насталу.

Војмир З. Радовић адвокат — Београд.

Један случај прећутног одбијања наслеђа и важности тестаментa пре обзване

У спору Т. Д. противу М. Н. и М. Т., тужиља Т. Д. да би оспорила распоред заоставштине по тестаменту свога оца М., представила је суду да је са туженом М. Т. као другом законском наследницом поделила заоставштину пре појаве и обзване тестаментa пок. им оца М. и да се је тужена М. Т., која сада тражи распоред заоставштине по тестаменту, приликом деобе одрекла наслеђа по било коме тестаменту ако би се појавио. Ово одрицање констатовано је и у пресуди Избраног суда.

Исто тако оспорила је право по тестаменту туженом М. Н., мужу тужене, који је по тестаменту добио изврстан део заоставштине пок. М. наводећи да је он дао одобрење својој жени за деобу а са друге стране он није испунио услове предвиђене у тестаменту, па је предложила да суд пресуди да тужени немају право наслеђа по тестаменту пок. М.

Окружни суд у Ужицу по изведеним доказима пресудио је да тужени немају права наслеђа по тестаменту пок. М. и то у главном са разлога што се је тужена М. Т. приликом деобе заоставштине са тужиљом одрекла наслеђа по тестаменту а тужени М. Н. није испунио услове односно налоге предвиђене у тестаменту.

Апелациони суд пресудом својом Пл. 916/37. а по призиву тужених потврдио је пресуду Окружног суда По. 93/36. усвајајући мање више његове разлоге и уз то са разлога што је нашао да је тужени М. Н. одбио наслеђе будући да је знао да је

УНИВЕРЗИТЕТСКА
БИБЛИОТЕКА

у тестаменту означен за наследника а дао је одобрење својој жени да подели заоставштину са тужиљом.

По изјављеној ревизији туженог М. Н. Касациони суд пресудом својом Рев. бр. 594/38. ревизију није уважио а потврдио је пресуду Апелационог суда са разлога:

„Заступник туженог Новака у својој ревизији истиче ревизијски разлог из т. 4. § 597. гр. п. п. јер сматра да је призивна пресуда заснована на погрешној правној оцени ствари у погледу туженог Новака.

Ценећи ове наводе Касациони суд налази да су исти неосновани, јер је чињеничним стањем утврђено да је тужени Новак знао за тестаментат пок. М. и да је тиме што је жени дао одобрење да прими заоставштину пок. М. показао своју вољу да он у наслеђу у опште не учествује па је према томе материјални закон правилно примењен те ревизијски разлог не постоји. Остали разлози су ирелевантни за пресуђење па их је стога суд одбацио као неосноване.

Са изложеног Касациони суд је ревизију туженог Н. одбацио и одлучио као у диспозитиву — § 604. од 1. г.п.п.

Остале наводе судова и странака нисам изнео будући да они немају значаја за овај приказ.

Иначе овај спор и пресуда Касационог суда привлаче пажњу са два разлога и то:

1. што се према налазу Касационог суда може сматрати да је тужени, околношћу што је знао за тестаментат пок. М. и ако није био обзнањен а дао је одобрење својој жени да прими заоставштину оставиоца путем деобе, показао вољу да он у наслеђу не учествује односно да одбија наслеђе и

2. што из ове одлуке произлази да тестаментат производи своје дејство у корист и на штету интересованих лица и пре своје обзнане.

У ревизији и иначе у току спора тужена је страна истицала да је тужена М. Т. пре појаве и обзнане тестаментат имала само одобрење од мужа за деобу а не и за одбијање наслеђа по евентуалном тестаменту. Поред тога тестаментат по коме тужени траже наслеђе био је загубљен а са друге стране није био обзнањен па и ако је тужени знао за његову садржину тестаментат није имао законску важност нити је могао с обзиром на члан 42. Неспорних правила, која су за овај случај била на снази, произвести своје последице у корист и на штету интересованих лица па се самим тим не може изводити одбијање наслеђа.

Не само то већ ако се, поред осталих законских прописа, погледа и одредба § 482. грађ. зак. и одлука О. с. од 12. јуна 1896. год. коју је уз овај зак. пропис изнео Гојко Никетић, онда је очигледно да тестаментат бар за овај случај производи своје дејство у корист и на штету интересованих лица тек по својој обзнани.

Иначе установа обзнане тестаментат, ако би се воља наследника тумачила како то Касациони суд налази да може, изгубила би свој резон детр и не би имало разлике у правном значају па био тестаментат обзнањен или не. Ово све бар у овом случају

који може да послужи као школски пример важности тестамен-та пре и после обзнане.

Најзад не може се изводити одбијање наслеђа нити воља да се наслеђе не прими, околношћу што је тужени М. Н. дао одобрење својој жени за деобу наслеђа као законској наследници, и ако је знао за садржину тестамена јер се он о тестаменту до обзнане није изјашњавао а са друге стране према члану 81. и 82. Неспорних правила за примање и одбијање наслеђа предвиђена је специјална процедура којом су наследници заштићени.

У осталом основно је правило предвиђено у § 22. грађ. зак. према коме стоји на вољу сваком своје право употребити или не употребити, па и овде туженом М. Н. стајало је на вољу наслеђе примити или не примити а он је ову вољу манифестовао пред судијом приликом изјашњења о тестаменту и том приликом изјавио је да се наслеђа по тестаменту прима.

С тога сматрамо да је неправилна одлука Касационог суда по којој је наведена околност довољна за одбијање наслеђа и да према томе тестаменат производи своје дејство у оваквим случајевима у корист и на штету интересованих лица и пре обзнане.

СУДСКА ПРАКСА

Одузимањем цепанице испале из вагона на железничкој станици, ако се сопственик дрва након испоруке од стране железнице одрекао тражења накнаде штете, у намери да њеним присвајањем прибави себи противправну имовинску корист, нема дела из § 316. бр. 4. к. з.

Одељење Б. Београдског Касационог суда у Н. Саду донело је ово решење:

Касациони суд ревизију државног тужиоца одбацује, а са ових разлога: Противу пресуде Окружног суда државни тужилац је уложио ревизију 1) због повреде формалног закона из § 336. бр. 6. к. п. јер да постоји знатна противречност између онога што се наводи у разлозима и исказивањима пред судом и онога што је утврђено у записнику главног претреса. У разлозима пресуде наводи се, да је сведок П. В. видео то, када је оптужени носио једну цепаницу, а није видео, да је исту изнео из вагона. Напротив записником главног претреса утврђено је, и то да је овај сведок први видео да се у једном затвореном вагону налази једна цепаница, који се иначе не употребљава за пренос дрва, да је кратко време иза тога видео оптуженога како носи једну цепаницу а да се она цепаница у затвореном односно покривеном вагону после тога није више налазила на свом ранијем месту. Из овога жалилац изводи да се логички може само то закључити, да је оптуженик однео цепаницу из поменутог покривеног вагона, а не да је исту нашао између шина, како то првостепени суд у разлозима своје пресуде установљава као чињеницу поклањајући у томе погледу пуну веру исказу оптуженика. Из исказа сведока Г. мора се основано претпоставити да је украђена цепаница одузета прво из отвореног вагона, пренета у затворен односно у покривен вагон, да би се у згодном моменту однела ода-тле. Према томе одпада закључак првостепеног суда, да је поменута цепаница била напуштена ствар, те да за то нема кривичног дела крађе, јер у предметном случају недостаје битни елемент: туђа покретна ствар.

Узевши у оцену ове наводе Касациони суд је нашао да наведена повреда формалног закона не постоји, па је ревизија неоснована. Јер државни тужилац не оснива своју ревизију на чињеницама, које је без повреде формалног закона установио Окружни суд и које су једино меродавне, већ на против испитује судску оцену продуцираних доказа изводи нове чињенице и нове закључке а што према §§ 274., 335., 337. к.з. не може бити предмет ревизије.

Закључивање жалиочево, да је цепаницу одузео оптуженик из затвореног вагона у предметном случају правно ирелевантно је, пошто према јасном пропису § 274. к. п. слободно судиско уверење о томе да ли се која чињеница има сматрати доказаном, мора бити засновано на доказима продуцираним на главном претресу а не на претпоставкама како би то желео државни тужилац, јер сведок Г. В. у свом променењем исказу на главном претресу изјавио је „да није видео, да је оптуженик предметну цепаницу извадио из вагона, већ да је видео само оптуженика да носи цепаницу. Како је Окр. суд ову чињеницу правилно установио, узевши у обзир поменути исказ поменутог сведока дат на главном претресу, а није било разлога да се исти не прихвати, па са ових разлога и нема наведене повреде формалног закона.

2) Због повреде материјалног закона из § 337. бр. 1. а. к. п. јер да је погрешно гледиште првостепеног суда, да дело за које се оптужени окривљује није кривично дело. Околност наведена у разлозима првостепеног суда, да нема оштећеника нити штете не искључује постојање кривичног дела, пошто код крађе не мора увек постојати и штета.

Обзиром да по постојећим железничким прописима све ствари које се нађу на месту које припада железничком саобраћају чувају се одређено време док се прави сопственик не јави. У колико се пак сопственик у датом року не јави односно не затражи своју ствар, нађене ствари припадају држави која их продаје јавном лицитацијом а приход од тога књижи као државни приход. Према томе у реону железничке станице не може бити напуштених ствари, јер у недостатку других сопственика исте припадају држави, у чијем се поседу већ и налазе. Установљење првостепеног суда, да је украдена цепаница била напуштена ствар је сасвим произвољно и без икаквог законског основа. Како се у предметном случају за предметну цепаницу није нико јавио, то иста припада држави. Па како је оптужени на тај начин одузео туђу покретну ствар у намери да присвајањем исте прибави себи противправну имовинску корист, то у његовој радњи стоје сви елементи дела крађе из § 314. квалификовано по § 316. к. з.

Оцењујући и ове наводе Касациони суд је нашао да у предметном случају нема ни наведене повреде материјалног закона. Јер је Окр. суд установио као чињеницу да су 2. октобра 1934. год. на железничкој станици у Р. приспела три вагона дрва разним лицима, која су та дрва преузела. Поред тога установио је још и ту битну околност, да нико од лица која су том приликом дрва добила није хтео предметну цепаницу својом признати, изјављујући да се не сматрају оштећенима, пошто немају штете. Обзиром на ове две околности Окружни је суд правилно извео правни закључак, да је цепаница била „напуштена ствар“ у тренутку када ју је оптуженик однео. Ово у толико пре јер су и државне железнице престале бити поседник те цепанице у оном моменту када су вагоне са дрвима испоручиле т. ј. предале разним адресатима о којима је напред реч и који су та дрва преузели; а како су оштећени напустили поменути цепаницу, одрекавши се права на тражење накнаде штете, дакле и својине и поседа, то је правилно квалификована поменута цепаница као „напуштена ствар“.

Према чл. 2. правилника о руковању нађеним предметима, који важи за Југословенске државне железнице, као нађени предмети сматраће се сви предмети које путници или друга лица забораве или изгубе на подручју станице, на перону и т. д. као и на отвореној прузи. Према чему излази, да се на напуштени предмет као што је овде случај не односи напред поменути Правилник, пошто дакле оно лице, које је извршио предмет напустило, не жели више да одржи ни право својине ни право поседа, што се у томе случају у погледу напуштеног предмета има да примене правила Грађанског права, по којима је оптуженик имао права да присвоји поменути цепаницу, јер је опште правно правило да напуштена ствар припада ономе, ко ју први присвоји.

Како оптуженик није одузео другоме туђу покретну ствар у намери прибављања противправне имовинске користи, стога се његово дело није ни могло подвести под пропис § 314. односно § 316. бр. 4. к. з. већ је у смислу § 345. од. 1. бр. 2. к. п. ваљало донети предњу пресуду.

Бр. Кре. 103/37. од 13. октобра 1937. год. Нови Сад.

Бранко Јевремовић
судија Апелационог суда у Новом Саду.

Извршење принудном управом се не може водити на непокретној имовини земљорадника заштићеној § 471. т. 4. а. Грађ. суд. пост. (Закључак Београдског Апелационог суда Пл. 1119/38. од 20. јула 1938. г.).

Поверилац Д. Н. тражио је код Окружног суда у Смедереву дозволу извршења принудном управом целокупног непокретног имања дужника В. Т. из У. ради наплате своје новчане тражбине од 18.000 дин. У самом предлогу је навео да је дужник земљорадник.

Окружни суд закључком Р-420/38. од 26. маја 1938. год. дозволио је принудну управу, али је, позивајући се на чл. 8. У. ип. и § 471. г.с.п. наредио Среском суду као извршном да претходно „издвоји из дужниковог имања онолико колико је потребно да извршеник његовом обрадом исхрањује себе, породицу и стоку, а само остатак непокретности преда принудном управитељу“.

Дужник је на овај закључак изјавио рекурс. У рекурсу је навео да заштита из § 471. г. с. п. обухвата сва својинска права (§ 216. грађ. зак.), а не само право голе својине. Друкчије схваћена заштита би била илузорна. Земљорадник би трајно могао да буде лишен уживања законског минимума, а извршеник у конкретном случају с обзиром на број пореских глава у својој кући, нема у опште онолико земље колико у заштићени минимум улази.

Апелациони суд у Београду својим закључком Пл. 1119/38. од 20. јула 1938. г. уважио је рекурс и поништио првостепени закључак са ових разлога: „Прописом чл. 8. уи.п. што је и први суд правилно нашао, остављене су и даље у важности одредбе § 471. Грађ. суд. пост. у погледу извршења на непокретностима. Према томе, минимум земљорадничког поседа, заштићен прописом § 471. Грађ. суд. пост. искључен је од извршења, те се ради наплате новчане тражбине може против земљорадника дозволити извршење само у колико није у питању онај заштићени минимум. Стога је први суд погрешно, када је у овом случају нападнутим закључком дозволио предложено извршење принудном управом на означеној непокретности извршеника Т., изузимајући од извршења само онолико земљишта колико је извршенику Т. потребно да његовом обрадом исхрањује себе, своју породицу и стоку, а коју би количину земљишта имао да одреди извршни суд. Таква је одлука погрешна због тога, што је прописом § 471. Грађ. суд. пост. опредељен минимум који се штити земљораднику и тај минимум је по чл. 8. у. и. п. искључен од извршења, те суд, који је позван да по службеној дужности води рачуна о имовини искљученој од извршења, није могао у овом случају ван ових прописа ограничити извршење, већ је био дужан извидети износ заштићеног минимума с обзиром на број пореских глава у кућној заједници извршеника Т., на потом оценити да ли су непокретности за које се предлаже принудна управа, искључене од извршења и према стању ствари и одлуку донети“.

Напомена:

Апелациони суд своје гледиште заснива у првом реду на пропису чл. 8. у.и.п. који гласи: „Док се не донесе заједнички закон о заштити минимума земљорадничког поседа, остају на снази у погледу извршења на непокретностима прописи § 471. тач. 4. а. законика о поступку судском у грађанским парницама за Србију од 20. фебруара 1865. године“. — Могућа су два тумачења чл. 8. у.и.п.: 1) Прво би тумачење било: § 471. т. 4. а. гр. суд. пост. важи за све врсте извршења на непокретној имовини (принудно заложно право, принудна управа, принудна јавна продаја), јер чл. 8. у.и.п. говори о даљем важењу § 471. г. с. п. у погледу извршења на непокретној имовини, што би се могло схватити као „свих врста извршења на непокретној имовини“ јер закон не прави разлику. На овом гледишту као да стоји и Б. А. Суд у цитираној одлуци. 2) Друго би тумачење било: § 471. тач. 4. а. гр. с. п. забрањивао је попис и продају земљорадничког минимума. О осталим врстама извршења на непокретној имовини он не говори ништа. Уводни закон за ип. задржао је § 471. г.с.п. у колико се односи на непокретности у оном обиму у коме је до сада важио, а то је у погледу јавне продаје. У погледу осталих средстава извршења на непокретној имовини мора се ценити да ли се иста противе циљу и духу овога прописа, јер ако се противе, њихово извршење не би се могло дозволити, пошто би оно потирало дејство § 471. г.с.п. за које је законодавац хтео да и даље траје. Законодавац у § 471. г.с.п. о тим осталим средствима извршења на непо-

кретности не говори ништа, јер ондашњи прописи о извршењу нису ни познавали та средства. То ипак ништа не смета да се та средства искључе у колико се ради о сељачком поседу, ако их дух и циљ § 471. г.с.п. искључују. У погледу извршења заснивањем принудног заложног права сумње нема. Њиме се циљ § 471. г.с.п. не доводи у питање. Поверилац се обезбеђује али се не наплаћује. Земља остаје земљораднику и у поседу и у својини. По старом поступку овој мери су одговарале интабулација и прибелешка по захтеву повериоца, и оне су биле дозвољене. — Код принудне управе ствар стоји друкчије. Земљорадник коме је заштићена својина, цела својина, да би могао да живи, губи право коришћења и уживања, а држава само голу својину, од које се не живи. Принудна управа директно је противна § 471. г.с.п. коме је циљ да сачува сваку стваран посед земљишта, јер принудна управа може годинама да траје. Законодавац је хтео да сачува за привредни живот способну сељачку породицу и посед, не породицу која би вегетирала од неке врсте милостиње. Дозволом принудне управе циљ § 471. г.с.п. био би промашен. — Са свих разлога искључење принудне управе са заштићеног сељачког минимума може се бранити, много боље него са разлога наведеног под 1.), и ми би рекли да се само тако и може бранити.

Поставља се онда питање чиме се руководи првостепени суд када је принудну управу ипак одобрио, али је из ње искључио онај део непокретности колики је потребан да се његовом обрадом добије храна за извршеника, његову породицу и стоку од једне хране до друге из године у годину? Разлози првостепеног решења, сумарни као и обично у извршном поступку, то не кажу, али се лако дају погодити. Суд је пошао од поставке да је §-у 471. г.с.п. у погледу непокретности продужен живот онаквом какав је. Како слово § 471. г.с.п. не забрањује принудну управу, он је узео да је допуштена. У томе га је уверењу још више учврстила чињеница да се земљораднику може заплени и продати све што произведе на своме имању, па и ономе које улази у минимум из § 471. г.с.п., сем хране за њега, његову породицу и стоку која му се у попис не може узети, до нове хране (§ 209. ип.). Суд је онда резонувао: Када поверилац из године у годину може да плени и продаје сав приход са имања сељаковог, сем горе споменуте хране, и то да дође на готово пошто сељак обраду сврши и плодове прибере, зашто му онда не дати у принудну управу и земљиште заштићено § 471. г.с.п. сем онога које ће давати нужну храну извршенику, његовој породици и стоци, па нека он сам води бригу о управи. На први поглед изгледа чак да је то за обе стране корисније: Дужник не обрађује имање за другог. Поверилац није принуђен да вреба моменат да заплени спеле плодове пре но што их је дужник отуђио. За дужника би осим тога било свеједно да ли ће му принос са имања одузети принудном управом или пленидбом обраних плодова, односно пленидбом новца добијеног за те плодове (сем у колико се не ради о изигравању повериоца од стране дужника код пленидбе, које би дужнику могло да користи). — У ствари није тако. Издвајање земље за исхрану и давање осталог под принудну управу има својих незгода: а.) Могуће је одредити колико је хране потребно за исхрану бића поменутих у § 209. ип. и по свршеној жетви та се количина лако може издвојити. Никако се међутим незна колику површину земљишта треба оставити слободну да би се толика количина хране произвела. Величина производње не зависи само од површине и каквоће земљишта, већ и од других чинилаца, поглавито од временских прилика, а оне унапред не могу да се предвиде. Према томе извршенику би се оставило или више или мање земље но што је потребно. б.) Ако дужник сам обрађује имање, и ако му поверилац редовно сваке године плени и продаје сву производњу сем минимума за исхрану, он је опет у повољнијем положају но да му се имање (без минимума за исхрану који је одвојио окружни суд својим закључком) стави под принудну управу. Дужник ради имање са мање режиских трошкова, производи више и рационалније, и тиме за краће време исплаћује већу суму дуга. Већ са тих разлога гледиште првостепеног суда не може се усвојити.

Према томе се мора узети да је земљиште заштићено у § 471. грађ. суд. пост. од продаје, у исто време и у истом обиму заштићено и од при-

нудне управе, са оних разлога које смо навели под 2. ових напомена. Поверилац ће дакле, уз акт тражења принудне управе земљораднику морати увек да поднесе и уверење у смислу § 471. г.с.п.

Секретар занатлиског удружења и окружног одбора занатлиских удружења није државни службеник у смислу § 14. т. 3. к.з.а утаја коју он изврши није дело из § 319. к.з. већ дело из § 318. к.з. (Пресуда Касационог суда у Београду Кре. 579/38. од 30. априла 1938. г.).

Државно тужиштво у Смедереву оптужило је Окружном суду у Смедереву Р. Ј. секретара занатлиског удружења и окружног одбора занатлиских удружења у Смедереву, зато што је у времену од јуна месеца 1936. г. до почетка јула 1937. г. са више својих радњи утајио овим установама укупну суму од преко 1000 дин. Тужиштво је дело квалификовало као утају у службеној дужности из § 319./1. к. з.

Окружни суд у Смедереву усвојио је ову квалификацију, и пресудом Кзп. 411/37. од 14. марта 1938. г. осудио оптуженог на казну робије од 1 године и 2 месеца и две године губитка часних права.

По ревизији браниоца Касациони суд у Београду пресудом Кре 579/38. од 30. априла 1938. г. поништио је ову пресуду Окружног суда и изрекао своју пресуду, којом је оптуженог за дело из § 318./П. к. з. осудио на строги затвор и губитак часних права као у првој пресуди, налазећи да је Окружни суд погрешно применио материјални закон нашавши да у радњи оптуженог стоји дело из § 319. од. 1. к.з.: „Ово стога, што оптужени Р. ово дело није извршио у својству државног службеника у см. § 14. т. 3. к.з. јер оптужени нити је у државној служби по закону о чиновницима и осталим државним службеницима грађанског реда, нити је у служби какве државне и самоуправне власти, нити врши по законском овлашћењу какву трајну или привремену јавну службу. Према томе пошто недостаје један од битних елемената дела из § 319. од. 1. к.з. да је оптужени у својству државног службеника дело извршио, то је Окружни суд и представљену кривичну радњу оптуженог погрешно квалификовао“.

Напомена.

Одлука нам не изгледа правилна. При њеном доношењу изгубљено је из вида: а.) Занатлиска удружења и њихови окружни одбори постоје не због жеље њихових чланова да имају удружење, већ због тога што по закону о радњама мора да постоје. Њих је закон установио. б.) Та су удружења по закону принудна. Сваки занатлија мора да буде учлањен у своје удружење. Лица која обављају радњу на основу дозволе или овлашћења не могу чак добити ни дозволу ни овлашћење докле се претходно не упишу у занатлиско удружење (§§ 354., 355., 358./4. зак. о радњама). Оно је у толикој мери принудно да чланство у њему не може престати ни на који други начин до престанком радње или стечајем (Ж 359. ст. 3. зак. о рад.). в.) Удружење има једну чисто јавну функцију што се види из § 362. з. о радњ. где су у 14. тачака набројане дужности удружења. То се још боље види из § 382. по коме буџет удружења мора да предвиђа све потребне расходе а у првом реду расходе потребне за обављање оних послова, на које овај закон удружење обавезује“. Дакле удружење е т п р а в љ а з а д а т к е к о ј е м у з а к о н с т а в љ а у д у ж н о с т. У коликој мери удружење врши јавну службу види се из § 368. з. о радњ. по коме удружење може да изриче дисциплинске новчане казне према својим члановима до 1.000 д. чију принудну наплату врше опште управне власти првог степена. Исто то по § 381. з. о радњ. важи и за принудно наплаћивање чланских улога.

Занатлиски окружни одбори исто су тако установљени законом о радњама (§ 356). Као што су занатлиска удружења принудна за занатлије, тако су занатлиски окружни одбори принудни за занатлиска удружења. И њихове су дужности јавне (§ 392. ст. 4.).

Каква је улога секретара у занатлиском удружењу види се из § 367. ст. 5. који гласи: „За удружење пуноважно потписују и обавезују га својим потписима председник удружења са једним чланом управе или секретаром“. Дужност секретара окружног одбора предвиђена је у § 392. ст. 5. где је прописано: „Окружни одбор постављаће за вођење послова административног секретара кога потврђује комора“.

Питање ко је све државни службеник у смислу § 14. т. 3. кз. расправљано је пред нашим највишим судовима у неколико махова. Тако одмах по ступању на снагу кривичног законика Касациони суд у Београду стао је на гледиште да су функционери земљорадничких задруга државни службеници. Практику је то решење изненадило али га је, немајући куд примила. Затим је Касациони суд у Загребу расправљао питање да ли је народни посланик државни службеник. Расправљано у току једног великог процеса, у коме су се изукрштали моћни интереси и у једном времену мало погодно за оваква решења, питање је остало стварно нерешено. Затим је дошла правилна одлука Касационог суда у Београду Кре 1954/37. којом је решено да службеници удружења резерв. официри нису државни службеници. Али баш изгледа да је поводећи се за овом одлуком, и не уочавајући битне разлике које постоје између овог и занатлиског удружења, Касациони суд донео одлуку коју смо објавили, а која нема ослоњаца у закону. Да штета буде већа ради се о службеницима удружења која постоје у великом броју и у целој земљи, и удружења где су због нестручности и слабе контроле злоупотребе увек могуће.

Др. Тихомир Васиљевић,
Судија Округног суда у Смедереву.

Ублажавање казне строгог затвора старијим малолетницима. Казна строгог затвора старијим малолетницима не може се ублажити у смислу § 30. тач. 3. кз. јер је овај пропис у овоме мањкав. (Решење Касационог суда у Београду Кре. 787/38. од 15. јула 1938. год.)

Округни суд у Прилепу, пресудом својом од 15. децембра 1937. год. КЗП. 384/36. огласио је кривим због дела из § 314/1. речен. 1. кз. оптужене: Т. Р. и Т. Ш. (пунолетна лица) као и М. М. (старијег малолетника); јер није прихватио квалификацију оптужнице Државног тужиоца, да се ради о делу из § 316. тач. 1. кз. и поменуте оптуженике казнио, и то: Т. Р. са један месец дана затвора; Т. Ш. са три месеца дана строгог затвора; а М. М. са десет дана строгог затвора.

У разлозима поменуте пресуде, у колико се односи, на одлуку суда о казни каже се „При одмерању казне суд је оптуженима узео у обзир околности које иду на умањење казне, означене у § 70. кз. и то: добро владање, делимично обештећење оштећеника, као и то што су узели само две кошнице, кад су били у могућности, да однесу све седам, колико се налазило у пчелињаку као и меру увиђавности да дело изврше, јер су се задовољили и са узимањем односне две кошнице, а оптуженом М. још и то што је старији малолетник. Од отежавајућих околности узео је само поврат из § 76./П. кз. за оптуженога Ш., јер је исти у 1935. год. био осуђиван због дела крађе из § 314/1 кз. са 7 дана затвора, коју је казну издржао пре овога садањег дела; па је према нађеном стању ублажио казну сходно § 71. тач. 4. кз.; и исту изрекао као у диспозитиву, само за оптуженика Р.; М. то није могао учинити због тога што тач. 3. § 30. кз. не предвиђа ублажавање и казне строгога затвора“. Против овакве пресуде Округног суда, изјавио је ревизију Државни тужилац у Прилепу, у којој је напao пресуду због неприхваћања његове квалификације, на име да се ради о делу из § 316. тач. 1. кз., а никако о преступној крађи из § 314/1. речен. 1. кз. како је то суд нашао; јер да су оптуженици из вештачки ограђеног простора—пчеларника, проваљивањем оgrade (ломљењем колаца) провлачили се и однели односне кошнице са медом. Даље у ревизијским наводима истиче: „Оваква погрешна квалификација дела од стране Округног суда имала је за последицу и то, да се према оптуженом М. као старијем малолетнику у смислу § 30. тач. 3. кз. морала применити строжија врста казне — строгог затвора, док је према Т. Р. као пунолетном примењена блажија казна — затвор; што свакако не би било, да је суд прихватио квалификацију Државног тужиоца“.

Касациони суд у Београду, цитирајући својим решењем, одбацио је ревизију Државног тужиоца, као неосновану, сходно § 345./П. из ових разлога: „Ценећи ове ревизијске наводе Касациони суд је нашао да су неосновани и да је квалификација Округног суда правилна; јер је чињеничким

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

стањем, како је у нападнутој пресуди наведено; да у радњи оптужених стоје сви елементи кривичног дела из § 314. од. 1. реч. 1. к.з. а првостепени суд је ценно и довољно образложио зашто стоји ово дело, а не дело из § 316. тач. 1. к.з., па Касациони суд налази да повреда из § 337. тач. 2. к.п. не стоји. — Исто тако Касациони суд, налази, да Окружни суд, није прекорачио своју казнену власт, осудивши опт. М. као старијег малолетника строжијом врстом казне — строгим затвором, јер тач. 3. § 30. к.з. не предвиђа ублажавање казне строгог затвора; те је први суд казну ову правилно одмерио“.

Александар Р. Миловић

судија Окружног суда у Прилепу.

Однос између наследника и уживалаца заоставштине умрлог, као супарничара према трећем лицу, је однос обичног супарничарства из § 114. грађ. парн. пост. (Пресуда I грађ. већа Касационог суда од 9-IX-1988. г. Рев. бр. 759/38.)

Тужилачка страна тражила је, да јој општина ваљевска, као наследник имања пок. Милорада и тужени Драгиша и Лепосава, као уживаоци истог имања, плате 7000 дин. менична дуга по два меницама, на којима је пок. Милорад потписао и то, на једној као акцептант а на другој као издаатељ. Према туженима Драгиши и Лепосави тужилац је у току расправе одустао од тужбе и тужбеног захтева. Срески суд за град Београд донео је пресуду којом је тужена општина осуђена да плати поменути дуг, налазећи да је њена обавеза чиста и јасна. Према туженима Драгиши и Лепосави, као уживаоцима масе пок. Милорада, Суд је усвојио одустанак од тужбе. Навод пак заступника Лепосаве и Драгише, да се одустанак од тужбе не може учинити само према њима, већ да се протеже и на општину, суд је нашао да не стоји, јер су уживаоци и наследник — тужена општина — у обичном супарништву, будући да су уживаоци према наследницима само облигациони повериоци, тако, да се у погледу сваког супарничара може донети различита пресуда — § 114 гр. п. п.

Окружни суд за град Београд није уважио призив тужене општине већ је потврдио нападну пресуду првог суда. По нахођењу окружног суда, правилно је гледиште среског суда, да парнични однос између тужене општине, као наследника масе и тужених Драгише и Лепосаве, као уживалаца масе, није однос јединственог супарничарства из § 115. гр.п.п. већ да је то однос обичног супарничарства из § 114. истог законика, јер пресуда, која је се у овоме спору имала да донесе, не може да има никаквог дејства у погледу уживалаца тужене масе. У спору се тражи од наследника пок. Милорада и од уживалаца његове заоставштине да плате дуг пок. Милорада. Пре свега, против уживалаца тужене масе не би се у опште могла донети пресуда, по којој би они били дужни да, као уживаоци заоставштине пок. Милорада плаћају његове дугове. Само наследник одговара за дугове оставиоцеве, јер он као универзални сукцесор, примањем наслеђа улази у све имовинско-правне односе оставиоцеве — § 394. грађ. зак. Уживаоци, међутим, нису наследници, већ легатори, јер је њима завештањем дата само једна имовинска корист на заоставштини — § 469. грађ. зак. Они имају према наследнику једно тражбено право, које се састоји у томе, да захтевају од наследника извршење легата. Будући и сами повериоци, природно је и логично, да легатори у опште не одговарају за дугове заоставштине. Ни пресуда по којој је наследник тужене масе дужан да плати дуг оставиоцев, не може у конкретном случају имати никаквог дејства на право уживалаца тужене масе с обзиром на то, да се наследник примио наслеђа безписа — §§ 485 и 488. грађ. зак., пошто у том случају наследник одговара за све дугове оставиоцеве целокупном, и својом и наслеђеном, имовином. Примањем наслеђа безписа, наследна маса и наследникова имовина слие су се у једну имовинску масу и наследник не може сада, неплаћајући појављени дуг оставиоцев, да прави разлику између своје и наслеђене имовине и да, на штету трећих лица, врши исплату само на рачун наслеђене имовине. С друге стране, примивши се наслеђа безписа и под теретом исплате свих дугова оставиоцевих, наследник нема права да редуцира легате, који на наслеђеној имовини леже, јер је узео обавезу да исплати легат, који је оставилац одредио, у конкретном случају да остави легаторима право ужитка пописаног имања. Али и кад би се узело да наследник има право да редуцира легате и ако се наслеђа примио безписа, ова редуција би била само даља последица пресуде, по којој је наследник дужан да плати дугове оставиоцеве.

Сама ова пресуда не би у том случају дејствовала непосредно и према уживаоцима заоставштине, већ би она имала последице према интересима уживалаца само ако би наследник то хтео, кад се има у виду, да се наследник примио наслеђа без пописа и да је услед тога наслеђа и његова имовина једна имовинска маса из које има да се наплати наследникова обвеза по овој пресуди. Зато је први суд правилно нашао, да је тужилац овлашћен да одустане од тужбе и од тужбеног захтева само у погледу тужених Драгише и Лепосаве и да се може донети пресуда због изостанка према туженој општини и ако је други супарничар долазио на рочишта пред првим судом. С обзиром да је парнични однос између наследника, општине ваљевске, и уживалаца тужене масе однос обичног супарничарства из § 114. гр.п.п., у коме су супарничари према противној страни толико самостални, да радње или пропуштање једног супарничара другоме нити користе нити штете, то наследнику — општини ваљевској — која је изостала са рочишта, не може да користи то, што је други супарничар — уживаоци — дошао на ово рочиште и упустио се у спор. Исто тако општина се не може користити оним одбранбеним средствима и приговорима, које су пред првим судом употребиле њени супарничари — уживаоци тужене масе и првостепени суд, доносећи пресуду само у погледу наследника тужене масе, није требао ни да се упушта у оцену ових приговора.

Касациони суд је потврдио ову пресуду позивног суда.

Тих. М. Ивановић,
секретар Касационог суда у Београду

Вођењем спора о својини не прекида се застарелост права на накнаду штете. (Закључак Касационог суда у Београду од 6. октобра 1937. год. Рев. 975).

У правној ствари тужиоца В. М. противу туженика Љ. Г. и ост., због накнаде штете, Срески суд у Ваљеву пресудом од 19. маја 1936. год. осудио је тужену страну на плаћање тужбеног захтева, са разлога:

„Тужилац наводи да су му тужени пре две године рачунајући од дана поднете тужбе која је уследила 6. септембра 1934. год. на своје имању „Топола“ у атару села Рађева а које имање он држи по пресуди Среског суда у В. од 10. фебруара 1933. год. бр. 1824-К-41/33. покопали 48 комада шљива старих до 15. година и у пуном напону свога рода као и два комада калема и тиме починили штету у 5000 динара. Нуди доказ сведоцима: Ј. Ж., С. Р. и Р. С. На првом рочишту тужилац одређује време када су те шљиве биле ископане и изјавио је да је то било у пролеће 1932. год. и то после пријаве пресуде суда општине грабовичке од 10. новембра 1930. год. бр. 3160 а за штету тражи још и за шљивин род од године 1930. на даље т. ј. од времена када су му тужени шљиве одузели. На висину оштете нуди вештаке. Моли да се тужбеном тражењу удовољи и тужени осуде на сношење трошкова.

Тужени моле да се тужба одбије са трошковима и приговарају да су шљиве биле старе, изношене и неспособне за род па према томе тужилац на шљивином роду није ништа оштећен и ако би тужилачка страна шљиве сама посекала. Оштета је претерана и нуде на горе наведену околност саслушање сведока Р. С., Г. Ж. и Р. С. а саслушање вештака на висину оштете. Коначно тврде да је тражење штете застарело јер су све шљиве биле посечене 1930. год. што ће доказати сведоци Р. С. и Д. Ч. као и Г. В. па је тужба поднета по истеку рока наведеног у § 939. г. з. за Краљ Србију.

Неоспорно је да је земља где су шљиве посечене била пресудом овога суда од 10. фебруара 1933. год. бр. 1824-К-41/33. досуђена у својину тужиоцу.

После тога изјавише тужени да су посечене шљиве за које се тражи накнада биле засађене на граничном земљишту које припада туженој страни и на коме су такође постојале шљиве које су посечене те моле увиђај на лицу места на којем траже да се води рачуна и о томе.

Пита се где су стајале те шљиве, да ли је тужба благовремено поднета т. ј. да ли је тражење за оштету застарело или не а коначно колика је оштета.

Суд је вршио увиђај на лицу места тамо као и пре и после увиђаја саслушао понуђене сведоке чији су искази наведени у записницима, наба- вио акта општинског суда прочитао и пресуду овога суда од 10. фебруара 1933. год. те је нашао да је тужба благовремено поднета из разлога јер је спорна земља чије се границе и мере поклапају са истим границама и мерама наведеним у пресуди Среског суда а што је установљено на лицу места била досуђена у својину и државину тужиоцу В. тек 10. фебруара 1933. год. и ако је тужба била поднета под бр. 3132/31. Та је пресуда по- стала извршна тек 4. августа 1933. год. — дакле В. није могао пре тога времена да подигне тужбу за оштету јер би му тужени могли приговорити активној легитимацији. Рачуна се дакле трогодишњи рок од дана право- моћности те пресуде т. ј. од 4. августа 1933. год. па су стога искази пону- њених сведока на време када су шљиве биле посечене без утицаја.

Пита се колика је оштета. Саслушани вештачи тврде да једно шљи- вино стабло у старости од 25—30 година вреди ако је сасвим здраво 150 динара а ако је болесно од ма чега 75 дин. а да род здраве шљиве старе 25—30 год. износи годишње попречно узимајући у рачун добре и рђаве године 25 кгр. по цени од један динар рачунајући цену за последње три године, а код болесних шљива попречно 10 кгр. а да је цена иста јер шти- тасте ваши без утицаја су на квалитет већ на квантитет. По сведоцима Ј. Ж., С. Р. и Р. С. утврђено је да су шљиве стајале на тужиочевој земљи као и два калема и да су шљиве биле старе око 25—30 год. па је суд на темељу исказа тих сведока у вези са мишљењем вештака узео доказаним да је вредност посечених стабала била 360 динара узимајући да је једно саабло вредило 75 дин., а да је вредност шљивиног рода 1920 динара узимајући да су шљиве вределе динар по кгр. и да су већ четири године биле посечене.

Исказ сведокиње М. Г. потпуњује делимично исказ саслушаних све- дока а и мишљење вештака јер је она изјавила да су те шљиве каткад ра- ђале а некада нису, па пошто је тужиоц доказао своје тужбене наводе то је требало тужбеном петиту удовољити како је то горе наведено, а соли- дарност на обавезу за плаћање оштете оснива се на прописима грађ. права⁴.

По призиву тужене стране, Окружни суд у Ваљеву пресудом од 25. децембра 1936. год. Пл. 144, потврдио је пресуду Среског суда, са разлога:

„Да не стоји призивни разлог, да је дело застарело, јер по § 945. грађ. зак. застарелости време прекида се, ако је онај коме право припада судом гонио и парницу водио, што је овде случај. Тужена страна принаје да је штету учинила — извршила у 1930. год. Из извршне пресуде Среског суда у Ваљеву бр. 1824/33. од 10. фебруара 1933. год. види се, да је тужилац у 1931. год. повео спор противу тужене Ј. ради својине имања на коме су спорне шљиве посечене и да је овај спор добио. Према томе по наве- деном законском пропису време вођења спора о главној ствари прекида застарелост накнаде штете која проистиче из те главне ствари. Како је тужилац и прву грађ. парницу о главној ствари повео пре истека рока од 3 године од учињене штете § 939. грађ. зак. и другу парницу повео због на- кнаде штете пре истека рока од три године од како је окончана парница о главној ствари то је предметна тужба тужичева благовремена.

За истакнути призивни разлог о непотпуности извођења доказа све- доцима и вештацима неоснован је, јер је првостепени суд правилно извео ове доказе али странке нису приговарале у записник § 439. грпп.

По ревизији тужене стране, Касациони суд у Београду пресудом од 6. октобра 1937. год. Рев. 975 укинуо је пресуду Окружног суда са разлога:

„Ревизијом се побија призивна пресуда због погрешне правне оцене и недостатка поступка.

Погрешну правну оцену подносилац ревизије налази у погрешној оце- ни приговора о застарелости тражења накнаде штете од стране тужиоца према туженом Д. Ј. и тужене Ј. у вези примене §§ 939. и 945. г. з. У наведеном смислу је и образложио ове своје ревизијске наводе изложене под ст. 1. а.) и б.) у ревизији.

Недостатак поступка ревидент налази у томе, што нису у потпуности изведени докази испитом сведока, странака и вештака у погледу количине накнаде штете и измакле добити.

Расматрајући побијану пресуду у вези ревизијских навода Касациони суд налази, да је основан ревизијски навод заступника тужених у колико се односи на погрешну правну оцену у погледу истакнутог приговора о

застарелости тужбеног потраживања, јер по § 939. грађ. зак. накнада штете застарела после три године од сазнања за учињену штету. Да би се правилно оценило, да ли је ова накнада застарела, потребно је утврдити кога су датума исечене шљиве у питању за које се овом тужбом потражује накнада штете, као и то, када је тужилац за штету сазнао.

Према чињеничком стању позивне пресуде види се да је позивни суд нашао, да је иста учињена 1930. год. То своје гледиште суд је засновао на признању тужене стране, док се међутим из списка види да је тужилац претставио да му је штета учињена 1932. год. а искази сведока су у томе питању различити а и тужени тврде да су шљиве исекли јануара 1931. год. Потребно је да суд тачно утврди датум извршене штете према наведеним доказима, да би се спорна ствар могла правилно решити.

Касациони суд налази, да је позивни суд погрешно нашао, да је застарела потраживања накнаде према туженој Љ. прекинута вођењем парницом о својини, јер — § 945. грађ. зак. не предвиђа такав случај, пошто је тужилац и уз вођење спора о својини могао тражити накнаде за исечене шљиве као акцесорно потраживање“.

Кад се земљиште — здравица увелича речним наносом, онда сопственик наноса по §-у 265. грађ. зак. није дужан да доказује дуговремену државину. (Пресуда Касационог суда у Београду од 26. марта 1938. год. Рев. број — 2172/37.).

У правној ствари Р. К. противу Ј. Р. и осталих, због својине, Срески суд у Краљевој пресудом од 14. маја 1936. године П-292/35. одбио је тужбени захтев а са разлога:

„Тужилац Б. у тужбама и на расправама код суда претставио је: да су се спорна имања пред рат налазила са десне обале Мораве и да је Морава мењала корито односији здравицу, те су тужени ишли за Моравом и присвајали спорне парцеле. 1930. године Морава се вратила у првобитно корито и тужилац је покушао да обрађује спорно имање, али су га тужени у томе спречили.

За доказ ових навода позвао се је на сведоке и општинске тапије.

По изведеним доказима заст. тужил. стране навео је: да није утврђено да постоји нанос, јер спорно имање није уз здравицу тужених. Даље је претставио, да је увиђајем, и осталим доказима доказано, да је спорно имање испресецано јаругама и др. што говори: да је Морава мењала корито али мењајући корито оставила је и здравицу тужиоца, те је молио суд да усвоји тужбени захтев и досуди имање тужиоцу.

Најзад наводи да и кад би се узело, да је спорно имање нанос, ипак тужени немају право на овај нанос, јер је по чл. 1. и 4. Закона о водама овај нанос опште добро и тужилац се има користити овим добром.

Заступник туженог: Ј. С. и Д. на расправама код суда оспорио је тужбени захтев наводећи да спорно имање је нанос уз имање тужених, те се има применити § 265. грађ. зак.

Одбио је да се поднете тапије и уверења односе на спорно имање, јер се не слажу са границама и мерама утврђеним на лицу места. Да је спорно земљиште нанос, позвао се је на сведоке.

По изведеним доказима преставио је, да је увиђајем и сведоцима, па и признањем тужбе утврђено, да је спорно имање нанос уз здравицу тужених и молио је суд да тужиоца одбије од тужбеног тражења.

Приговорно је тужени зак. о водама у овом случају, јер Морава није пловна река.

Тужени Д. М., Д. и Д. на расправама код суда, навели су као и заст. туженог Ј.

Обе странке тражили су трошак.

Изведени су докази и забележени у записник број 6.

По довољном извиђању овог спора и оцени доказа по § 368. грпп. суд је нашао:

Исказима заклетих сведока тужил. стране Е. А., Ђ. Т., А. Б., Т. Н., И. М., Т. А., и М. О., као и исказима сведока тужене стране: П. Р., Т. Б., И. А., С. М., О. В., Б. П. и Р. Д. којима суд поклања вере по § 423. грпп. утврђено је: да је Морава приликом водоплава у 1896. год. почела да мења корито и да полако и постепено односи спорно имање. Овим доказима утврђено је

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

и да су тужени ишли за Моравом и обрађивали спорно имање које је Морава наносила њиховој здравици — неспорном имању. Исто тако овим сведоцима је доказано, да су тужени спорно имање придржавали и обрађивали и после просека Мораве у 1932. год.

Овакво стање утврђено је и приликом премера имања, јер је увиђајем утврђено, да се спорно имање разликује по границама и мерама како је у тужби означено, као и да спорно имање чини саставни део осталог неспорног имања тужене стране. Све ово говори да је Морава мењајући корито изменила састав и положај спорног имања.

Прегледом неспорног имања тужене стране које се сада налази са леве обале Мораве установљено је, да се здравица тужених налази у правцу спорног имања.

Најзад копањем терена, па и увиђајем констатовано је, да је скоро читав комплекс спорног имања растресит и да има у дубини по 60—80 см. хумуса, а одмах иза хумуса је пешчани терен.

Ово нађено и установљено стање донекле признаје и тужба.

Према овоме тужени држе спорно имање као нанос уз њихове здравце, те је суд основом § 265. грађ. зак. одбио тужиоца од тражења из тужбе као од тражења неумесног и недоказаног.

Тужилац се не може користити прописима Закона о водама, јер Морава није пловна река. И кад би се узело правилно према туженим се има применити чл. 8. Закона о водама.

Поднете тапије у тужбама нису доказ о својини спорног земљишта, јер нису сачињене по Закону о тапијама. Поред овога имања која све тапије обухватају не слажу се са имањем, које је увиђајем утврђено како по границама, тако и по мерама“.

По призиву тужиоца Окружни суд у Чачку пресудом од 20. маја 1937. године Пл-208/36. потврдио је пресуду Среског суда са разлога:

„Испитујући мериторно првостепену пресуду у границама призивних предлога и разлога ништавости, призивни суд је нашао да је пресуда првога суда правилна и на закону основана, па ју је призивни суд зато и потврдио са разлога изнетих у истој.

Разлозима првога суда треба додати и ово:

Тужилац је у самој тужби навео да су туженици имали у својину мале парцеле на левој обали Западне Мораве, која им је међила једну страну док није почела да мења своје корито, продирући у десно према имању тужилачке стране, тако да су туженици стопу по стопу ишли за њом у ширини свог првобитног лица према Морави. Овај се навод не може другаче разумети него да је Морава постепено померала корито опучавањем десне своје обале. При том је она туженима остављала леви брег као постепени прираст, који су они стопу по стопу прибијали својим неспорним здравцима и обрађивали, како је већ прирасно земљиште постојало обрадиво. Да је Морава стварно опучавала десну обалу и постепено остављала туженима леви брег као постепени прираст нанос § 265. грађ. зак. — утврђено је изведеним доказима пред првим судом. Искомом од призивног суда одређеног вештака Малешевића утврђено је да спорно земљиште има карактеристични наносни састав, различан од састава неспорних здравци. Овим је несумњиво утврђено да је ово земљиште с десне стране Мораве на леву страну прешло постепеним пресипом а не пресеком, како је то на распарви пред првим судом навео заступник тужиоца. Када би спорно земљиште прешло на леву страну пресеком т. ј. заобилажењем у случају промене корита, оно би сачувало свој здравци састав, а неби имало карактеристични састав наносног земљишта. Зато призивни суд сматра на основу § 362. од. П. грпп. да признање тужилачке стране, дато у тужби на описани начин није применом навода од стране тужиоца заступника на рочишту изгубило важност. Па како је тужилац већ у тужби признао да су туженици поред реке Мораве у својини извесне парцеле, а уз ово се је прибијао нанос — спорно земљиште, то је тиме доказано несумњиво право својине тужених на спорном земљишту § 265. грађ. зак. те је призивање тужиоца на старију тапију као доказа његове својине без икакве вредности, пошто је тужиочева својина престала оним истим моментом када је својина туженика на спорном имању настала“.

По ревизији тужиоца, Касациони суд у Београду, пресудом од 26. марта 1938. године Рев-2172/37. потврдио је пресуду Окружног суда са разлога:

„Навод ревизије да је привни суд дао погрешну правну оцену о спорној ствари и погрешно на спорни случај применио пропис § 265. грађ. зак. пошто није утврђено да је Морава спорно земљиште нанела уз здравицу тужених нити је утврђено да ли је овај нанос везан непосредно са обалом на којој лежи здравица тужених, неоснован је, јер је према утврђеном чињеничком стању привни суд дао правилну правну оцену о спорној ствари и правилно на спорни случај применио прописе материјалног закона, а наводом да није утврђена чињеница да је спорно земљиште нанос уз здравицу тужених иако суд ову чињеницу узима за утврђену, напада се у ствари чињеничко стање утврђено од суда, што не може бити предмет ревизије — § 597. грпп.

Навод ревизије, да није утврђено да ли је спорно земљиште, везано за обалу на којој се налази здравица тужених без вредности је, пошто се из чињеничког стања изложеног у пресудама првог и привног суда види, да је Морава доцније пошто је нанос већ постао, променила ток вршећи пресек тако да је спорно земљиште одвојила од неспорног имања тужених, али ова чињеница нема никаквог утицаја на одлуку суда по овом спору.

Исто тако неоснован је навод ревизије, да су први и привни суд пропустили да констатују да на обали садањег тока Мораве постоји го спруд и незيراћен појас из чега би се дало закључити да Морава није имала једно устањено корито, да би спорно земљиште могло постати наносом, већ да је Морава у току 20 до 30 година своје корито стално померала остављајући један део истог с леве стране као спруд, те да се стога на спорни случај има применити пропис § 264. г. з. Овај навод ревизије неоснован је стога, што се њиме износи чињеничко стање противно ономе које је суд утврдио, а и сам тужилац у тужби је навео да је спорно земљиште постало наносом у смислу § 265. грађ. зак. услед постепеног померања земљишта а не напуштања речног корита.

Са наведених разлога неоснован је и навод ревизије о томе, да су туженици били дужни да докажу дуговремену државину од 24 године да би на тај начин утврдили да су одржајем постали сопственици спорног имања а да је тужилац своје право на спорно земљиште које има по пропису § 264. грађ. зак. изгубио услед неупотребе, јер кад по оцени суда **овде није случај у питању из § 264. грађ. зак. већ из § 265. грађ. зак. онда туженици нису дужни да доказују дуговремену државину спорног имања, пошто су они по § 265. грађ. зак. постали сопственици спорног земљишта посталог наносом одмах чим је нанос извршен. Стога изнети ревизијски разлог из тач. 4. § 597. грпп. не стоји.**

Не стоји ни разлог ништавости из тачке 5. § 571. грађ. зак. у томе, што пуномоћник тужиоцев није био у могућности да прегледа привне списе ради улагања ревизије, јер ова околност и када би била утврђена не би чинила ниједан разлог ништавости предвиђен у закону, па ни онај из тач. 5. § 571. грпп. који постоји онда када странка није правилно заступљена у томе спору, а не и у оваквом случају.

Не стоји ни навод ревизије да је приликом увиђаја суд повредио начело непосредности тиме, што је вршење увиђаја поверио само једном судији, док остали чланови суда нису били на терену, јер се из записника о вршењу увиђаја од 20. децембра 1936. године види, да су приликом вршења увиђаја били присутни сви чланови суда, а сем тога по § 464. грпп. увиђај се може извршити и преко одређеног и замољеног судије, те не би било повреде начела непосредности ни онда кад би увиђај извршио један одређени судија.

Исто тако нема недостатка поступка ни у томе што привни суд, противно свом доказном поступку није одржао привну расправу на месту спорног имања, већ доцније у суду, јер по § 373. грпп. суд није у току поступка везан за свој доказни закључак, већ га може и изменити.

Неоснован је и навод ревизије о нестручности вештака, јер по § 447. грпп. вештаке одређује суд по преслушању странака, те је суду остављена и оцена стручности вештака, а из списка се види да странке, у току поступка нису приговориле стручности вештака.

Најзад не стоји ни ревизијски разлог из тач. 3. § 597. грпп. у томе, што је позивни суд својом много шири чињенички основ него први суд, јер по § 582. грпп. позивни суд је овлашћен да измени и допуни чињеничко стање утврђено од првог суда понављањем доказа изведених пред првим судом и извођењем оних који су у првостепеном поступку безуспешно понуђени.

По § 930. а) грађ. зак. право својине губи се, ако се за 24. године не употреби, без обзира да ли је исто уведено у јавне књиге или судом потврђене, те према томе није потребно утврђивати да ли и садашњи држалац има правни основ државине. (Пресуда Касационог суда у Београду од 10. фебруара 1938. Рев. 2137/37.).

У правној ствари тужиоца П. Т. противу туженика А. П., због својине, Окружни суд у Крушевцу пресудом од 24. септембра 1936. год. Но 109/35., делимично је уважио тужбени захтев, са разлога:

„Тужилац у својој тужби наводи: да је у спору због сметања поседа коначним закључком Среског суда кб. 220/35. осуђен да установи раније фактично стање т. ј. да сруши зид, од подигнуте зграде у дужини од 6,15 шест метара и петнаест сантиметара а у ширини од почетка за 0,20 двадесет и пет сантиметара на крајњој тачци за 0,4 четири сантиметара наводећи да је он имао фактичну државину тога спорног земљишта у моменту када сам ја подигао зграду. Како је сметање права својине особити правни посао, то се и ја обраћам суду овом тужбом, јер тужени ми оспорава поред раније пресуђеног спорног земљишта и земљиште, које је описано у приложеном коначном закључку и то у дужини моје подигнуте куће за 6,15 шест и петнаест сантиметара а у ширини почетној за 0,25 двадесет пет сантиметра па у завршној за 0,4 четири сантиметра. Поред овог спорног земљишта оспорава ми право својине и на дужини још од 31,83 тридесет и један метар и осамдесет три сантиметра а у ширини од 0,30 тридесет сантиметра и 0,45 четрдесет пет сантиметра.

Ово спорно земљиште моја је својина коју сам прибавио куповином, по поменутој тапији, те се по § 292. гз. има сматрати као правни сопственик, јер је тапија потпун доказ и јавна исправа о ономе о чему гласи.

Привремена државина спорног простора у назначеној ширини и дужини коју има тужени А. не може се сматрати као законита, пошто положем право својине по тапији, у толико пре што је туженик већ ранијом пресудом за један део спорног земљишта одбијен и мени је признато право својине по приложеној тапији.

Да је ово имање моја својина као доказ прилажем судску тапију, и молим суд да путем вештачења на лицу места утврди да мере и границе описате у тапији покривају и спорни део земљишта које ми оспорава тужени А. као и то: да сем својине спорног земљишта на коме сам подигао двоспратну кућу, моја је својина још за пет сантиметра у почетној линији а у завршној линији за двадесет и шест сантиметра.

Тужени тврди да он држи спорно имање, као што признаје и сам тужитељ, да је он наследио то имање од свога оца пок. М. и држи га које он, које његов отац, више од педесет година, за доказ чега позива се на сведоке Б. П., М. С., З. Ђ. и Ђ. Ј. и на исказ, сада покојног сведока, С. П. дат у спору на који се односи пресуда Београд. Апелационог суда Р. бр. 5709/34. — односно пресуда Среског суда у Крушевцу бр П. 124/34.; да се пресуда Апелационог суда не односи на спорно имање, и најзад да тужитељева тапија, сведетељство из 1850. год ни по форми ни по садржини не претставља исправну тапију, којом се у смислу § 192. гз. утврђује својина. — По довршеном доказном поступку, у коме суд је извршио судско вештачење, увиђај и премер спорног имања а вештаци су прикључили и план истога уз свој извештај и преслушао сведоке туженога, чији се искази налазе у расправном записнику од 16. септембра 1926. год. и у записнику Среског суда у Новом Саду од 23. марта 1936. год. а прикључио и списе раније парнице бр. П. 124/34., у којима се налази и исказ сведока С. П. а узео у обзир и све прикључене од стране судске одлуке, Окружни суд је нашао: 1) Суд није могао прихватити разлог да тапија тужитеља није од вредности пошто не одговара тапији ни по форми ни по садржини. Истина је, да сведетељство, издато од суда окружја крушевачког 15. фебруара

1850. год. нема форму установљену за тапију, али потребно је имати на уму да је за форму тапија прописано тек у распису министра правде од 11. јуна 1894. год. а детаљнија упуства дата су тек у распису министра правде бр. 745 од 12. фебруара 1889. год. док је „свидетељство“ израђено у почетку 1850. год. Приликом пак преноса имања на тужитеља у 1934. г. Срески суд у Крушевцу превео је старе мере (фат и шух) на нове у метрима а означаио и тачне границе, што је једино спорно у овој парници.

2) Други навод туженога, да се пресуда: Среског суда у Крушевцу бр. П. 124/34. од 22. јуна 1934. год. и Апелационог суда у Београду Р.бр. 3709 од септембра 1934. не односи се на спорно земљиште, тачан је. У том спору био је у питању отесани зид дућана туженог А. до Кнез Михајлове улице, што није предмет садањег спора. Тужитељ се ослонио на пресуду Апелационог суда само као на преседан.

3) Напротив коначни закључак Среског суда у Крушевцу Бр. 220/35. од 20 маја 1935. год. због сметања поседа, заиста се односи на део спорног земљишта описан у првој половини тачке 1 тужбеног петита. Али пошто онај спор није био ради својине, као што је садањи спор и није прејудирао питање права својине, то Окружни суд може и мора приступити у овој парници решавају питања о праву својине истог земљишта.

Из плана прикљученог овим списима и израђеног од стране судско вештачке комисије и на основу мишљења, суд је стекао уверење да тужитељева тапија и у старим и у новим мерама покрива тај шиљаст део земљишта на плацу са црвеним тачкама, простором 0,25x6, 15 м. x 0 м. а који се сада налази под зидом нове двоспратне зграде тужитеља као што је утврђено и приликом увиђања на лицу места.

Додуше вештачи су навели да је ново сазидана зграда тужитеља својим зидом захватила спорни троугао из имања туженога ако се узме у обзир као правац позадна површина зида туженика, означеног у т. 3. тужбеног петита, међутим, пошто тужитељ оспорава својину и тог плаца испод туженикова зида и пошто, по налазу и мишљењу вештака и тај зид је сграђен на земљишту тужитеља према тужитељевој тапији, то се та полазна тачка од туженикова зида не може сматрати, као неспорна тачка. Ово у толико пре што се у тапији тужитеља спомиње први прелом на јужне границе на одстојању 18 м. од Кнез. Михајлове улице а не спомиње се одступање док сведоци нису могли утврдити тачан правац границе, сем сведока Б. П. који је посведочио под заклетвом да је стара граница била стари зид од дућана туженика а затим права линија све до прве куће тужитеља (означене на плану 1 кућа) што значи да је јужна граница ишла косо, исти је сведок утврдио да је раније на једном месту те линије била тараба са једном малом капијом све од дућана туженикова до 1 куће тужитељеве, сведок је такође утврдио, да сада на том месту т. ј. где је била тараба, стоји нова зграда. У главном исто је утврдио и сведок М. С. а и З. Ђ. само са том допуном, да није био присутан зидању нове зграде па стога не може да утврди, да ли је зид нове зграде тужитеља сазидан баш на месту старе тарабе, или је нешто померан. Сведок пак Ф. Ј. посведочио је да он, као бивши власник, премерио све купљено имање по тапији и држао га у свему како тапија гласи, а тако је и продао, да мере незна, шта сад држи тужитељ, само зна да су мере одговарале тапији. Најзад, сведок С. П. није сведочио у том троуглу.

Из оваквог исказа сведока тужене стране суд није могао извести закључак, да је тужени држао спорни троугао пре подизања нове двоспратне куће тужитеља, него је дошао баш до обратног уверења да је та зграда сазидана на месту старе тарабе, која је служила као граница између имања парничара, да је тај троугао држао и раније власник Ф. Ј. и да тапија тужитељева покрива спорни троугао и у старим и у новим мерама. Према томе право својине на спорни троугао, означен у првој половини т. 1 тужбеног захтева, припада тужитељу у смислу § 292. гз. јер је исто имање прибавио куповином т. ј. (јуста титула) и држао са претходницима више од 10 година, чак више од 24 године.

4) Друкчије стоји са спорним имањем, означеним у другој половини т. 1. и у т. 2. и 3. тужбеног петита. И ако тапија тужитеља покрива и ове спорне делове земљишта, исказом свију преслушаних сведока утврђено је да су се сви делови налазили у државини туженикова оца, пок. М. а затим у државини туженога у времену око 40 год. Нарочито о плацу споменутом

у другој половини т. 1. тужбеног петита, у мерама 0,20 x 0,30 (у тужби 0,5 x 0,26 м.) јасно је из предњег образложења, да се овај део налазио са друге стране тарабе т. ј. у државини туженога.

У погледу земљишта, описаног у т. 2. тужбеног петита у мерама 29,52 x 0,30 м. (по плану 39,98 м. 6,15—2,27—1,50=т. ј. 30,06 м.) дужине и ширине на једном месту 0,25 м. на другом 0,35 т. ј. просечно 0,30 сведоцима Б. П., М. С. и З. Ђ. утврдили су под заклетвом да је граница ишла по зидовима Ј. П. и Ш. кућа тужитељевих, а да је камење које је набијено у земљу ка југу од тих кућа, наместио пре 40 и више година отац туженога М. и то у ту сврху, да не би кола оштећавала комшијске куће, дакле је наместио камење на своје земљишту.

Према томе није од важности, што нова тапија, односно нове мере у тапији, покрива спорно земљиште баш до камења.

Утолико пре што према старим мерама граница са јужне стране ишла би још више ка југу а са источне стране захватила би чак и улицу Ч. А. као што се види на плану обележено плавом линијом. Ова пак нетачност могла би се објаснити и тиме, што је тужитељ са северне стране тог земљишта један део у облику шиљка продао комшији, Д. као што је посведочио сведок Б. П.

У погледу земљишта, описаног у т. 3. тужбеног петита исказом сведока М. С., С. Ђ. и З. Ђ. утврђено је да је зид, који стоји на спорном земљишту под т. 3. тужбеног петита, саставни део дућана туженика и да је тај дућан зидао покојни сада отац туженога М. пре 40 год. те су држали тај дућан прво М. затим тужени око 40 год. Из ове утврђене чињенице без обзира на право туженога на спорни део произилази, да тужитељ није остварио своје право својине на спорни део, делом он а делом његови претходници, према туженоме односно према његовом оцу у трајању од 40 година, нити је за толико времена противу туђег присвајања ништа учинио, услед чега његова се права на основу § 930. а) гз. губе“.

По призиву тужиоца, Апелациони суд у Београду пресудом од 16. априла 1937. године Пл-101 преиначио је пресуду Округног суда и тужиоцу признао право својине са разлога:

„Први суд погрешно је када је тужбени захтев делимично уважио и то само за земљиште описано у првом делу т. 1. а) а за земљиште описано у петитуму тужбе у другом делу т. 1. и т. 2. и 3. одбио тужитеља од тужбеног захтева. Овакву одлуку, по налажењу привизног суда није могао довести, јер је тужитељ своје тужбено тражење описано, у т. 1., 2. и 3. у петитуму тужбе, засновао на судској тапији, из које се види да је тужитељ Т. П. сопственик спорног земљишта и то по преносу извршеном код Среског суда у Крушевцу под бр. 4446 од 30. октобра 1934. године, од ранијег сопственика Ф. Ј. обућара, из Новог Сада које је извршено по сведочењу бр. 431 од 15. фебруара 1850. год.

По налажењу привизног суда, први суд је правилно признао вредност сведочењу и тапији, као јавним исправама и правилно је досудио тужитељу право својине на спорном троуглу, означеном у првој половини т. 1. тужбеног захтева али је зато погрешно када је тужитеља одбио да му се досуди право својине на земљишту у другој половини т. 1., 2. и 3. тужбеног петитума. Овако налажење привизног суда основано је, јер је вештачким налазом, учињеним на лицу места утврђено да спорно земљиште изложено у петитуму тужбе под т. 2., 1. и 3. покрива судска тапија и да је исто својина тужиоца П. Т. што је доказ да тужитељ правни основ својине на спорном земљишту заснива на јавној исправи која се сматра као петитум доказа о ономе о чему гласи уколико противно њеној садржини пред првим судом, није ништа утврђено. Па када је први суд по тапији признао право својине на земљишту описаном у тужбеном заснивању т. 1. првог дела и тиме признао вредност тапије, онда је погрешно што и на осталом земљишту описаном у другом делу т. 1., 2. и 3. није признао право својине тужитељу П. Т. Ово утолико пре што је бивши сопственик, Ф. Ј. као сведок, посведочио, да је он приликом куповине имања, исто премерио и сравнио га са тапијом и да га је држао у свему онако како тапија гласи, и да је то имање продао тужитељу П. Т.

Привизни навод под 4) да је први суд опгрешно одбио тужбени захтев изложен у петитуму друге половине т. 1., 2. и 3. и да је погрешно досудио право својине туженику на спорном земљишту сматрајући да је то

право туженик стекао путем одржаја по наложењу призивног суда основан је и умесан. Овај призивни навод основан је, јер се државина тужене стране као једно фактичко питање може доказивати сведоцима сведока на које се тужена страна за доказ својих навода позвала — § 242. грпп. али и поред тога, да би она произвела правно дејство и да би имала својински карактер, потребно је да почива на каквом правном основу §§ 200., 201., 225. и 226. гз. када тужена страна, правни основ државине на спорном имању исказима саслушаних сведока М. С. и З. Ђ. није утврдила јер искази ових сведока не могу послужити као доказ, већ само то, да се спорно имање означено у другој половини у т. 1. и т. 2. и 3. тужбеног петитума, налазио у државини оца туженикова М. сада пок. а затим у државини туженог, коју је чињеница за прибављање својине путем одржаја од битне важности §§ 926. и 927. гз. онда туженик — с обзиром на тапију коју је поднео тужитељ и с обзиром на вештачки налаз, не може се сматрати као законски држалац спорног имања — §§ 200. и 201. гз. нити као такав може стећи право својине на спорном земљишту описаном у другој половини т. 1., 2. и 3. петитума тужбе — §§ 926., 927. и 929. гз.“

По ревизији туженика, Касациони суд у Београду пресудом од 10. фебруара 1938. године Рев 2137, укинуо је пресуду Апелационог суда са разлога:

„Да стоји ревизијски навод заступника тужениковог, да се побијана пресуда оснива на погрешној правној оцени ствари — т. 4. § 597. грпп. и то у следећем:

Призивни суд у образложењу своје пресуде налази, да се државина тужене стране као једно фактичко питање може доказивати сведоцима сведока, али и поред тога, да би она произвела правно дејство, и да би имала својински карактер потребно је, да почива на каквом правном основу. Па како тужена страна није доказала правни основ државине на спорном имању већ само то, да се је спорно имање означено у другој половини т. 1., 2. и 3. тужбеног петитума, налазило у државини његовог оца пок. М. а затим у његовој тужениковој државини, и да се стога, с обзиром на тапију, коју је поднео тужитељ и с обзиром на вештачки налаз, не може сматрати као законски држалац спорног имања, — нити као такав може стећи право својине на спорном земљишту.

Горње правно схватање призивног суда правилно је, али овде није у питању застарелост из §§ 926. и 927. грађ. зак. којим се стиче својина услед дугогодишње савесне државине са правним осномом, већ се овде има применити § 930. а) грађ. зак. За то је Апелациони суд погрешно, што је овај спор расправљао, противно одредби § 930. а) гз. коју је призивни суд изгубио из вида, и по којој се сва права па и право својине губи, ако се за 24 године не употреби или се за толико времена противу туђег присвајања ништа не учини без обзира на то, да ли је право својине уведено у јавне књиге или судом утврђено. По том законском пропису није потребно утврђивати, да ли држалац има правни основ државине, већ само то, да ли је сопственик услед неупотребе изгубио своје право. Према напред изложеном законски је оправдан ревизијски разлог из т. 4. § 597. грпп. те би према означеном свом правном схватању Касациони суд требао донети своју пресуду. Али, како у призивној пресуди није утврђено, да ли је туженик са својим претходником држао спорно имање више од 24 године, по одбитку мораторног стања, што је меродавно за правно оцењивање ствари, јер се призивни суд у својој нападнутој пресуди није изјашњавао, колика је државина туженога и његовог претходника и чиме се иста утврђује, то је Касациони суд, уважавајући ревизију тужене стране, на основу § 604. од IV грпп. одлучио као у диспозитиву.

Што се пак, тиче рекурсивних навода туженикових Касациони суд је нашао, да стоји навод ревидентова, да се је призивни суд, досуђујући тужноцу у закључку о исправици својине зида у димензијама које су означене у т. 3. закључка, огрешно о пропис § 501. грпп. Ово стога, што се из тужбе види, да је тужилац у т. 3. петитума тражио, да је спорно земљиште у дужини 2,27 м., а у ширини 0,45 почев од раније спорног зида дућанског па до ново подигнуте двоспратне зграде, — његова својина... и т. д. Приликом вршеног увиђаја утврђено је, да су димензије тога зида онаке како је у тужби означено.

Својом пресудом, која је исправљена побијаним закључком позивни суд је под 3. признао тужиоцу право својине на земљишту у дужини од 37 м. а у ширини 0,45 м. Исправљајући пак, отправке ове пресуде у смислу § 518. грп. у којима је омашком било изостављено земљиште описано под 2) позивни суд је назначио да је дужина земљишта под 3) 29,37 м. што је у противности са тужбеном захтевом и налазом вештака приликом вршења вештачења и пресудом позивног суда чија исправка у том делу није тражена, нити је истој уопште било места“.

Недоласком супруге на спорну расправу пред Црквеним судом сматра се да је бракоразводна парница окончана и право на издржавање супруге од стране мужа престаје. (Пресуда Касационог суда у Београду од 8. децембра 1937. год. Рев. 2087).

У правној ствари тужиоца М. С. противу Д. С. због права издржавања, Окружни суд за град Београд пресудом од 3. јануара 1937. год. пресудио је да тужена страна нема право на издржавање од тужиоца, са разлога:

„Тужилац у тужби и на расправи наводи: да је туженој Д. за њу и за децу Р. и М. од њеног мужа, тужиоца М. признато право на издржавање решењем Великог црквеног суда Српске православне цркве бр. 102 од 28.—15. фебруара 1934. год. почев од 1. маја 1932. год. па до свршетка парнице. На основу те пресуде осуђен је тужилац извршном пресудом Апелационог суда Пл. 498/35. од 16. септембра 1935. год. да туженој Д. за њу и децу плаћа по 74.— дин. месечно све докле док се право не изгуби у смислу решења Црквеног суда. Тужена није дошла на заказану расправу одређену од стране Црквеног суда и сматра да је предмет одлуком суда бр. 15198/34. од 31. децембра 1934. год. стављањем у архиву у см. § 44. Поступка за црквене судове Српске цркве дефинитивно окончан и да је тужена и за себе и за малолет. М. изгубила право на издржавање. Тражи пресуду, да тужена Д. како за себе тако и за малолетну М., нема права на издржавање признато им решењем Великог црквеног суда Српске православне цркве бр. 102/34. и пресудом Београд. Апел. суда бр. Пл. 498/35. Тражи трошкове по умерењу суда.

Тужена у одговору на тужбу и на расправи наводи: да одлука суда по којој је предмет стављен у акта, није достављена првотуженој, па према томе, та одлука не може према туженој имати коначног дејства. Налази да има права против те одлуке суда да војује, или да свој одустанак правда. Према томе, не може се сматрати да је парница окончана. Тужена сматра и независно од поведене парнице, да је муж обавезан издржавати жену и децу у см. §§ 109. и 119. грађ. зак. баш и да не постоји решење Црквеног суда. Првотужена није показала вољу да се не врати на продужене брачног живота. Са тужиоцем се налази у спору и чека о томе одлуку надлежног суда. Тражи пресуду, да се тужилац одбије од тужбеног захтева. Трошкове парничне тражи по умерењу суда.

Суд је ценећи цео доказни материјал по прописима § 368. гр.п.п. установио и нашао следеће:

Да је тужилац обавезан да даје издржавање туженима почев од 1. маја 1931. год. па до окончања брачне парнице која се води између тужиоца и тужене Д. (Решење Великог црквеног суда Српске православне цркве бр. 102 Зап. 37. од 28./15. фебруара 1934. год.) да је висина тога издржавања одређена пресудом Апелационог суда у Београду Пл. 498/35. од 16. септембра 1936. год.; да се тужена Д. којој је позив за главну расправу о бракоразводној парници благовремено уручен, није одазвала позиву ни приступила на главну расправу, нити је свој изостанак благовремено оправдала, те је на основу § 44. Поступка за судове Срп. православне цркве цео предмет стављен у архиву (уверење црквеног суда Правосл. Архиепископије Београдско-карловачке у Београду бр. У. С. 5352 од 26./13. марта 1936. год.).

На основу овако утврђеног чињеничког стања суд је нашао, да су тужбени захтеви оправдани и на закону основани из следећих разлога:

По § 44. Поступка недоласак на расправу сматра се одустанком од тужбе. Одустанак од тужбе сматра се окончањем спора. По § 114. Поступка може се тражити за 14 дана повраћај у пређашње стање, што гу-

жена Д. није учинила, те се, према томе, спор сматра окончаним. На овај начин настао је услов за престанак права означеног у решењу Црквеног суда т. ј. права на издржавање за време трајања брачног спора, које су тужени имали да примају од тужиоца, па, у следству тога, престало је и право на пријем количине издржавања одређеног пресудом Апелац. суда Пл. 498/35. од 15. септембра 1936. год.

Навод тужених, да туженој Д. није уручена одлука Црквеног суда о стављању предмета у архиву, те да спор није још дефинитивно окончан суд није могао да прихвати, и то из ових разлога, ни у колико не игра улогу факт, да туженој Д. одлука о стављању предмета у архиву по том основу није уручена. И да јој је та одлука уручена после 14 дана, не би се ствар изменила ни у колико, јер је тужена Д. пропустила један преклузиван рок као што је рок од 14 дана за повраћај у пређашње стање.

Навод тужених, да је чак и кад би брачна парница и била окончана тужитељ дужан да даје издржавање туженима по прописима §§ 109. и 119. грађ. зак. суд није могао да прихвати, и то из ових разлога: основ права на издржавање у конкретном случају јесте одлука Црквеног суда, а пресуда Апелационог суда односи се само на количину издржавања. То право на издржавање везано је у пресуди Црквеног суда за један резолутивни услов, т. ј. док не настане окончање парнице пред Црквеним судом. Како је тај услов настао у конкретном случају, онда је престало и право на издржавање, па и право на пријем количине издржавања одређеног пресудом Апелац. суда. Да ли је у конкретном случају тужилац дужан да даје издржавање туженим по прописима §§ 109. и 119. грађ. зак. то је питање засебног грађ. спора који би имао по томе да настане“.

По призиву тужене стране, Апелациони суд у Београду пресудом од 23. септембра 1937. год. Пл. 636, преиначио је пресуду Окружног суда и тужиоца одбио од тужбеног захтева са разлога:

„Погрешно је правна оцена суда првог степена, да је брачни спор између тужиоца и тужене Д. окончан на тај начин, што се она није одазвала позиву за расправу њене бракоразводне парнице са тужиоцем, те је на основу § 44. Поступка за судове Срп. правосл. цркве цео предмет стављен у архиву.

Јер, из уверења црквеног суда правосл. архијепископије карловачке у Београду од 26./13. марта 1936. год. Бр. Ц. С. 5351 као исправе у смислу § 388. гр.п.п. утврђује се чињеница, да одлука о обустави поступка ни до данас жени тужиоца није саопштена

Околност, пак, што је туженој Д. као тужиљи у брачном спору позив о саопштењу заказане расправе уручен по гласу горе поменутог уверења, без важности је, пошто је достава одлуке о обустави пост. имала да се обави сходним законским начином — § 305. гр.п.п.

Према оваком стању ствари право на издржавање тужене стране није престало, како је то суд правилно нашао:

Упуштајући се у оцену питања права издржавања и тужене М. привидни суд налази, да је суд првог степена погрешно, када је пресудом одлучно, да поред тужене Д. и тужена малолет. М. нема права на издржавање од оца јој тужиоца М. Јер по нахођењу овога суда, без обзира на чињенично стање у случају прво тужене Д. правни положај друго тужене мал. М. није истоветан са положајем прве тужене.

Ово са разлога, што је пресудом овога суда Пл. 498/35. од 16. септембра 1936. год. одлучено, да поред матере прво тужене Д. и тужена М. има право на издржавање од оца јој овде тужиоца М. по 350.— дин. месечно док јој ово право по закону припада.

Према томе, туженој Д. ово право на издржавање престало би самим окончањем бракоразводне парнице, док мал. туженој М. оно би престало удајом, или смрћу.“

По ревизији тужиоца, Касациони суд у Београду пресудом од 8. децембра 1937. год. Рев. 2087 преиначио је пресуду Апелационог суда у погледу тужене Д. да тужена Д. нема право на издржавање, са разлога:

„Основан је ревизијски навод тужиоца, да се пресуда привидног суда оснива на погрешној правној оцени спorne ствари, те да има места ревизији по § 597. т. 4. гр.п.п. јер је по нахођењу Касационог суда погрешно гледиште привидног суда, да брачни спор између тужиоца и тужене Д. није окончан, на тај начин што је предмет услед недоласка тужене на заказану

WWW.UNILIB.RS

У расправу остављен у архиву у см. § 44. пост. за судове Срп. прав. цркве, пошто црквени суд своју одлуку о обустави поступка није доставио туженој Д. у смислу § 305. гр.п.п. Ово са следећих разлога: чињеничким стањем утврђеним пред првостепеним судом, а које је усвојио и позивни суд утврђено је да тужиља Д. није дошла на расправу по бракоразводном спору који се води између ове и тужиоца, мада јој је позив за исту уредно и благовремено уручен, нити је свој изостанак оправдала као и да није тражила ни повраћај у пређашње стање у року предвиђеном у § 44. пом. зак. прописа. Па како се по § 44. пост. недолазак на расправу сматра као одустанак од тужбе, а тужиља у року од 14 дана од дана када је сазнала за пропуштање, није тражила повраћај у пређашње стање, то се има сматрати да је бракоразводни спор између парничара окончан, пошто су рокови у погледу тражења повраћаја у пређашње стање у поступку за црквене судове, предвиђени у §§ 44. и 114. пост. за цркв. судове, преклузивни и пропуштањем истих губи се право на ово тражење. Околност што туженој Д. није достављена одлука о обустави парнице, по нахођењу Касационог суда, без икаквог је правног значаја, с обзиром на то, да је тужена Д. изгубила сва права приватне тужиље у бракоразводној парници противу тужиоца, пропуштањем рока за тражење повраћаја у пређашње стање, те се њен положај доставом ове одлуке ниуколико неби изменио. Због тога је погрешно и нахођење позивног суда, да је ова чињеница одлучујућа у овој ствари, као и његово позивање на § 305. гр.п.п. пошто ни једним законским прописом у поступку пред црквеним властима није предвиђено да црквени суд мора саопштавати одлуке донете у смислу § 44. цркв. прав. Како је пак чињеничким стањем утврђено, да је туженој Д. било признато право на издржавање од тужиоца М. до окончања њихове бракоразводне парнице, као и да је ова парница окончана на горе означени начин то је наступањем овог резолутивног услова, престало и право тужене Д. на издржавање признато јој претходном одлуком црквеног суда и пресудом Београд. Апел. суда“.

Уговор о усиновљењу, услед непослушности усвојеног детета, не може се раскинути само на захтев једне стране. (Решење Касационог суда у Београду од 27. августа 1938. године Рев. 1288/37.).

Тужилац преко својих пуномоћника у тужби Бр. 65396 од 25. децембра 1931. године претставио је суду следеће:

Да су по уговору потврђеном код Неспорних дела судије Првостепеног суда за град Београд, под М.Бр. 3870 од 3. марта, он и његова жена Милева усинили—усвојили дете С., ванбрачну кћер Ж. А. По овом уговору С. је изравната у свим личним и наследним правима и дужностима са рођеном децом према својим родитељима. Усвојеница С. није усвојице поштовала, слушала, нити је указивала потребну пажњу у болести и моментима када је њима помоћ била најпотребнија, као старим и slabим људима. С. је напустила кућу без питања и отишла код свог поочима, одакле је враћена кући посредством кварта VI. Најзад пре четири месеца С. је отишла незнано куд без ичијег знања и одобрења и оставила усвојице без икакве помоћи.

За доказ својих навода прилаже уговор о усиновљењу и позива се на сведоке који ће те све наводе потврдити. Предлаже да суд донесе пресуду да се уговор закључен између њега и његове жене са једне стране и Ж. Ђ. судом одређеног заступника усвојенице с друге стране раскине и ослободе усвојеници сваке даље обавезе према С.

Судом одређени заступник малолетне С. у своме одговору на тужбу По-512/31/4. од 6. децембра 1935. године навео је:

Да су наводи у тужби неумесни и неосновани. Тужилац је усвојио С. на дан 11. децембра 1925. године и дао је да сврши основну школу. По свршеној основној школи дао је тужилац усвојеницу да служи код Б. Ж. где је остала 5 месеци. 1932. године тужилац је дао С. у Дом за заштиту девојака, јер је није трпела жена тужиочева, ту је остала малолетна С. 3 месеца. Дом је дао С. на занат код П. С., модискиње, где је она остала једну годину. С. се разболела на занату и отишла у болницу где је оперисана. Приликом изласка из болнице С. је ишла тужиоцу али овај је није хтео примити. С. није била непослушна нити је својевољно напустила тужи-

теље већ ју је овај избацио из куће и није је хтео примити по изласку из болнице када јој је нега била најпотребнија. С. је морала спавати у једној соби са самцима како је родитељски поступао тужиоца.

За доказ својих навода позвао се на више сведока и молио суд да тужиоца одбије од тражења да се уговор раскине и на име трошкова тражио је 1000 динара.

Окружни суд за град Београд пресудом од 14. новембра 1936. године По 552/35. одбио је тужиоца од тужбеног захтева са разлога:

„Да се у овом конкретном случају ради о уништају уговора о усиновљењу—усвојењу а на захтев усвојиоца Љ.

Да нема места испиту сведока на које се данас позвала тужилачка страна, а нема места ни прибављању уверења од XVIII кварта, јер је све ово без утицаја на пресуђење овога спора.

Прелазећи на оцену главне ствари суд је нашао:

Да нема места раскиду уговора о усиновљењу—усвојењу са разлога изнетих у тужби и рочиштима, јер законодавац није ниједним законским прописом предвидео да се уговор може раскинути услед непослушности усвојеног детета и то на захтев једне стране. Дете усвојено на начин исказан у уговору о усиновљењу, је у смотрењу закона равно детету рођеном у законитом браку и са свима припадајућим правима и обавезама по закону. Према томе кад законодавац није предвидео за законито дете могућност да га се отац одрече, онда се то простире и на дете усвојено у см. § 137. т. 1. грађ. зак. у вези § 139. и § 147. грађ. зак., те се због тога на основу једноставне воље или пак тужбе не може раскинути уважити.

Сам факат што је дете у извесној мери непослушно или не ради по вољи својих родитеља, односно пародитеља не може бити услов за раскид уговора, којим би била уништена сва лична и остала права тужене према својим пародитељима.

На основу свега изложеног и § 147. грађ. зак. суд сматра да тужилачку страну треба одбити од тражења изложеног у реферату ове пресуде, као на закону неоснованом, с тим да тужилачка страна плати туженој парничне трошкове“.

По незадовољству тужилачке стране Апелациони суд у Београду пресудом од 10. априла 1937. године Р.Бр. 969 одобрио је пресуду Окружног суда.

По жалби тужилачке стране, Касациони суд у Београду решењем од 27. августа 1938. године Рев. 1288/37. оснажио је пресуду Апелационог суда.

Продавац може задржати право својине на продатој ствари све до коначне исплате. (Пресуда Касационог суда у Београду од 6. јуна 1938. год. Рев. 530).

У правној ствари тужиоца Т. противу Х. Ј., због својине, Срески суд за град Београд пресудом од 22. септембра 1936. године П-4893/36. одбио је тужиоца од тужбеног захтева са разлога:

„Тужилац је својом тужбом тражио, да му туженик Х. Ј. призна право својине на спорном радио апарату марке „Тунгсрам“ типа „Ехо“ 2005, који је заведен у списку пописа Управе града Београда извршног одељка бр. 14248/36. на ред. бр. I. Своју тужбу објашњава овако: дана 26. фебруара 1936. г. извршио је извршни одељак Управе града Београда по тражењу туженога Х. попис покретности код дужника тужилачке фирме Т. и том приликом међу осталим стварима пописао је и спорни радио апарат марке „Тунгсрам“ за доказ чега прилаже решење извр. одељка У.Г.Б. од 6. јуна 1936. год. Бр. 28001/36.

Међутим пописани радио апарат није својина дужника Ј. и Ј. Т. ради чијег дуга је туженик тражио обезбеђење, већ је тај радио апарат својина тужилачке фирме, пошто је она приликом продаје апарата задржала искључиво право својине до коначне исплате куповине за тај апарат, за доказ чега прилаже закључницу од 29. фебруара 1935. године.

Како пак дужници тужилачке фирме Т. нису исплатили уговорену куповну цену од 6250 динара већ су остали дужни још 5.600 динара то се тужилачка фирма обратила за остатак куповне цене судским путем, али подмирење дуга није на тај начин постигла.

Решењем пак одељка за забране У.Г.Б. бр. 28001/35. од 6. јуна 1936. г. позвана је тужилачка фирма да у року од 15 дана од дана кад решење постане извршно поведе спор због доказивања права својине на спорном радио-апарату.

Туженик је оспорио тужбено тражење наводећи да су се приликом пописа спорног радио апарата дужници Т. понашали као сопственици истога и нису тражили излучење овог из списка пописа, а сем тога резервисано право својине, које је уговорено између тужилачке фирме и дужника Т. на спорном радио апарату беспредметно је за трећа лица у овом случају туженика, јер тужилац може ово своје право остваривати само према својим уговорачима а никако према туженику.

Оцењивањем навода и доказа обеју парничних страна, суд је нашао да је тужиоца требало одбити од тражења, јер се из саме тужбе види, да је уговор о купопродаји спорног апарата између тужилачке фирме и дужника тужиоцевог пуноважно закључен у смислу §§ 531., 225. и 226 грађ. зак. и да је тај уговор постао перфектним, јер постоје сви услови из ових законских прописа. Према томе дужници Ј. и Ј. појављују се према туженику као повериоцу и трећем лицу пуноважни сопственик овога апарата, којим се према њима обезбедио, па услед тога, а у смислу поменутог законског прописа, нема места излучењу спорног апарата из списка пописа, јер је туженик стекао право залоге на истоме.

Суд је ценио навод тужбе, да се из приложене закључнице види да спорни апарат остаје својина тужилачке фирме све до потпуне исплате апарата и да му дужници Т. нису исти потпуно исплатили, па је нашао да је тај навод без утицаја на пресуђење ове ствари, јер тај такав уговор веже саме странке које су ово закључиле, а не и туженика као треће лице, чија несавесност у погледу обезбеђења није ничим доказана, а на име да је он знао за тај уговор, нити је пак дужан да за овај зна. Наш грађански законик ни у једном свом пропису не предвиђа установа резервисаног права својине, нити ставља у дужност савесним прибавиоцима каквог права, да се о томе резервисаном праву својине обавештавају. Све ово у толико пре, што се из саме тужбе види, да је тужилачка фирма своје потраживање према туженицима Т. купопродајну цену утужила, т. ј. тражила извршење уговора о купопродаји апарата, што суд уверава у то, да и сам тужилац признаје перфектност тога уговора о купопродаји“.

По призиву тужиоца, Окружни суд за град Београд пресудом од 4. октобра 1937. године Пл. 320, преиначио је пресуду Среског суда и тужиоцу признао право својине, са разлога:

„Погрешно је резновање првога суда и противно закону: да између тужилачке фирме и њеног дужника није могло бити уговорено придржано право својине до коначне исплате спорног апарата зато, што је уговор о куповини и продаји перфектан и простом извршеном предајом. Уговарујуће странке ниједним законским прописом нису спречене да могу једну такву клаузулу — „пактум резервати домини“ — по нашем грађ. закону да учине, већ напротив њихова сагласност воља је у смислу §§ 13. и 531. у в. § 539. грађ. зак. према уговору таква какву је износи тужилачка страна. Па када правно још спорни апарат није постао сопственост његовог притежаоца, онда ни туженик није у смислу § 314. грађ. зак. могао стећи заложно право на туђој ствари“.

По ревизији туженика, Касациони суд у Београду пресудом од 6. јуна 1938. год. Рев. 530 потврдио је пресуду Окружног суда са разлога:

„Туженик у ревизији наводи, да се пресуда позивног суда оснива на погрешној правној оцени ствари — т. 4. § 597. гр.п.п. у томе, што је позивни суд погрешно нашао, да се у овом случају може применити принцип — „пактум резервати домини“ и да уговор о куповини и продаји може везивати туженика, јер исти није објављен те није био познат туженику. Туженик је правилно стекао право залоге на ствари истога дужника.

Ценећи овај навод ревизије Касациони суд налази, да је исти законски неоснован, јер је позивни суд правилно применио материјални закон, када је удовољило тужбеном захтеву, јер ни један законски пропис грађ. зак. не забрањује пактум резервати домини — §§ 13. и 538. грађ. зак. — те је продавац могао задржати право својине на продатој ствари до коначне исплате исте, па је у конкретном случају уговор закључен између тужиоца и тужениковог дужника перфектан и спорни апарат је својина ту-

житеља, те због тога туженик на туђој ствари није могао стећи založno право — § 314. грађ. зак.

Навод туженика у ревизији, да је он стекао право залогe на ствари свога дужника за то, што, вели њега не везује пом. уговор о куповини и продаји спорног апарата, пошто тај уговор није објављен да би могао бити познат туженику, као и да је имао ствари према свима фигурирао као поштен држалац ствари, и због тога је власник исте, јер му та својства, вели, признаје и грађ. зак. као држаоцу ствари, — посве је неумесан, јер сама државина покретне ствари по §§ 225. и 226. грађ. зак. не претпоставља власништво дотичне ствари, већ се за свако законско прибављање једне ствари по наведеном зак. прописима тражи пуноважни основ и закони начин прибављања дотичне ствари. У овом спору дужници туженика према утврђеном чињеничком стању добили су спорни апарат у државину од тужилачке фирме, али не и у својину, а објављивање самог уговора о купопродаји спорног апарата по закону се не тражи за стицање права својине, те су зато ови наводи туженика неумесни и неосновани.

Тако исто и навод туженика, да тужилачка фирма не може тражити натраг спорни апарат у својину, кад је утужила доспеле менице, које су дате као куповна цена за апарат, — неоснован је, пошто је у уговору о купопродаји спорног апарата према изнетом чињеничком стању у пресуди првог и другог суда предвиђено, да тужилачка фирма задржава право својине спорног апарата док јој се исти не исплати. Па како јој спорни апарат није исплаћен то има право по самом уговору исти натраг тражити — § 547. грађ. зак.

Позивају туженика на § 653. грађ. зак., да тужилачка фирма не може тражити натраг спорни апарат већ само наплату куповне цене, — такође је неосновано, јер по нахођењу Касационог суда примени овог законског прописа има места кад се ствар прода на почек и одмах ствар преда у државину и својину, а не и кад се задржи право својине, као што је овде случај“.

Јован Д. Смиљанић,
секретар Касаи. суда у Београду.

Признање мораторног дуга по чл. 38. и 39. закона о ликвидацији мораторног стања као извршни наслов у смислу т. 9. § 2. закона о извршењу и обезбеђењу.

Закон о извршењу и обезбеђењу у § 26. прописао је које све врсте одлука и аката могу бити извршни наслови.

Несумњиво је, да је законодавац у овом пропису изрично побројао оне одлуке судова и других власти, које се најчешће јављају у правном животу, а за одлуке осталих управних власти и других јавних органа, употребио је у т. 9. § 2. наведеног закона општи израз „одлуке управних власти или кога другог јавног органа, против којих нема правног лека, који би заустављао извршење“.

Но овај општи израз законодавца створио је у судској пракси различито схватање, тако да се у једном конкретном случају признање мораторног дуга, дато у смислу чл. 38. и 39. закона о ликвидацији мораторног стања, третира као извршни наслов, у другом пак не, што све зависи од схватања оног суда који има донети одлуку по стављеном захтеву.

Изази, да у судској пракси постоје два схватања: једно, да признања мораторних дугова нису извршни наслови у смислу т. 9. § 2. закона о извршењу и обезбеђењу и друго, да имају сва својства извршних наслова.

Сматрамо, да је погрешно становиште, да признања мораторних дугова и одлуке Дирекције ликвидационе банке, донете на основу ових признања немају својства извршних наслова.

Ово с тога, што у ал. 4. чл. 38. закона о ликвидацији мораторног стања стоји законска претпоставка, да је сваки дуг признат који у одређеном року није оспорен, а у ал. 4. чл. 39. истог закона, да се сваки признат дуг по мораторним меницама сматра као и пресуђен, из чега излази закључак, да сама изјава дужника или његовог преставника о признању дуга, односно констатација пропуштања рока за пријаву изјаве о непризнању дуга има снагу извршне судске пресуде.

УНИВЕРЗИТЕТСКА
БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS

Па како је код оваквих случајева дуг пресуђен (рес јудиката), то никакви правни лекови нису допуштени против одлуке о констатацији истог.

У колико одлуке на плаћање по мораторним дуговима нису донете од стране редовних судова, већ од Дирекције ликвидационе банке не може се сматрати да исте само због овога не могу бити извршни наслови, у толико пре, што су донете од стране Дирекције, као установе управне извршне власти, која је поменути прописима Закона о ликвидацији мораторног стања овлашћена на то. У том својству Дирекција дела као јавни орган, а не у улози банкарске финансијске институције.

Са изложенога излази јасно, да су одлуке на плаћање мораторног дуга, донете на основу изричног признања дуга од стране дужника или његовог пропуштања рока за пријаву о непризнању дуга, извршни наслови баш у смислу т. 9. § 2. закона о извршењу и обезбеђењу.

С. К.

СТАЛЕШКО ПРАВОСУЂЕ

Један интересантан случај из сталешког правосуђа.

Н. С., бив. старешина Среског суда у Б. и бив. адвокат, тражио је упис у именик адвоката са седиштем у Београду. Одбор Коморе решењем Бр. 2872 од 28. септембра 1938. год. одбио га је од тражења на основу § 4. слова ж) Зак. о адвокатима, по коме пропису не може стећи адвокатуру онај ко због душевних мана није способан да сам врши адвокатске послове. Разлози за одбијање били су ови:

Модилац Н. С. као старешина Среског суда у Б. лишио је живота адвоката Ж. П. због чега је против њега био поведен кривични поступак, у коме је установљено, да Н. С. није душевно здрав и да је дело убиства извршио баш у време кад је душевно био болестан. Оцена његовог душевног здравља дошла је и до Главног санитетског савета у Београду, који је утврдио: а) да Н. С. болује од неизлечиве душевне болести (параноидно лудило), које се с времена на време у наступима јавља, док ланцима у међувремену тих наступа може изгледати као да је он душевно здрава особа; б) да се душевна болест Н. С. појављује у наступима кад ређим кад чешћим, а по некада ти наступи изостану за читав низ година да се опет поврате и да се он мора сматрати као стално опасна личност. (Акт Главног санитетског савета у Београду Гл. С. С. Бр. 2087 од 20. маја 1935. године).

Модилац је поднео, истина, лекарско-комисијско уверење Управе болнице за душевне болести у Београду Бр. 5971 од 25. јула 1938. год. у коме се тврди, да је он способан за обављање правних послова и за трећа лица. Сматрајући да је ово мишљење у нескладу са мишљењем Главног санитетског савета напред цитираним, Комора је прибавила извештај, односно објашњење од истог у акту Гл. С. С. Бр. 469 и 470 од 12. септембра 1938. год. из кога излази: 1) да се мишљење лекарске комисије Управе болнице за душевне болести у Београду односи на садашњу способност Н. С. за правне радње; и 2) да у ствари нема неслагања између мишљења под 1) и мишљења Главног санитетског савета у акту Бр. 208 од 20. маја 1935. године, јер се једно мишљење односи на једно а друго на друго време.

Кад се пажљиво проуче ова два лекарска мишљења, долази се до оваквог закључка: 1) Главни санитетски савет одговором у акту Гл. С. С. Бр. 469 и 470 од 12. септембра 1938. год. није ни у колико побно своје мишљење у акту Гл. С. С. Бр. 208 од 20. маја 1935. год., према коме је Н. С. неизлечиво болестан, с тим да се код њега болест може јављати у размацима кад већим кад мањим; 2) лекарска комисија Управе болнице за душевне болести у акту Бр. 5971 од 25. јула 1938. год. не тврди, да је Н. С. потпуно излечен, већ само то, да сада не показује знаке параноидног карактера, тако, да се практично сада има сматрати здравим и способним за обављање правних послова, чак и за трећа лица. Али ова комисија није казала, да се неизлечива душевна болест (параноидно лудило) ни-

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
В
Л
И
О
Т
Е
К
А

када више неће појавити, односно не тврди, да је неизлечива болест излечена.

Према лекарским мишљењима молилац Н. С. је неизлечиво душевно болестан. То што сада изгледа нормалан последнија је природе његове душевне болести, која се може јављати у дугачким размацима.

Како адвокатуру може стећи и вршити само оно лице, које нема душевних дефеката, а не и лице, које изгледа душевно нормално и у таквом стању заиста способно за вршење правних радњи и обављање правних послова за трећа лица, али код кога се по природи неизлечиве болести неминовно морају јавити знаци душевног обољења, то молиоца Н. С. од тражења уписа у именик адвоката треба одбити.

*

Н. С. је против решења Одбора Коморе изјавио жалбу у којој је навео:

1) Комора је за основ свога разлагања узела мишљење Главног санитарског савета од 20. маја 1935. год. у коме се налази тадањи закључак Савета, као да ја болујем од неизлечиве душевне болести. Међутим ни сам Савет не остаје данас при томе мишљењу, када у своме акту од 12. септембра 1938. год. (на одговор Коморе) каже да се то мишљење односи на тадање стање мога душевног здравља, према коме је стању Савет тада дао овако мишљење.

Али, ако је тада моје здравље можда могло дати основа Савету за такво мишљење, стање је код мене после тога и данас такво, да ни Савет при томе мишљењу није могао остати.

У томе погледу желим да истакнем само неколико налаза који се виде из уверења, приложена уз судски предмет по овој ствари. То су: 1) Налази и мишљења из извештаја Државне болнице за душевне болести од 8. октобра 1936. (акт упућен Окр. суду — Зајечар) из којих се види: да ни тада (1936.) нису постојали код мене знаци никаквог душевног обољења; да се код мене не могу утврдити никакве остаци обољења и да даљни ток мог душевног стања може проћи без икаквих наступа. 2) Налази и мишљења у извештају лекарске комисије од 25. јула 1938. (који се налазе у актима Коморе) из којих се види: да не показујем никакве знаке душевног обољења; да ми је душевно стање стабилизирано и не показује никакве сметње и да се у душевном погледу имам сматрати потпуно здравим и способним за вршење правних послова за себе и трећа лица.

II. Те сам моменте навео због тога, што их треба имати у виду за правилно разумевање мишљења Гл. сан. савета од 12. септембра 1938. бр. 469.

У своме одговору Савет није нимало нејасан, јер на питање Коморе јасно одговара: да за Комору може бити меродавно само лекарско-комисијско уверење, издато 25. јула 1938. г., које је издато на основу непосредног посматрања. Та реченица претставља мишљење Г. сан. савета. Тим ставом Савет упућује Комору, да је за њу меродавно само мишљење комисије, из кога се види да код мене нема никаквих знакова душевног обољења и да сам у том погледу потпуно здрав. Да би то своје мишљење о меродавности налаза од 25. јула 1938. год. поткрепио, Савет истиче у своме акту још и то: да између мишљења комисије од 25. јула 1938. и Савета од 20. маја 1935. нема чак ни опречности. Јер је Савет давао 1935. мишљење према тадашњем стању, а комисија 1938. према стању садашњем.

III. После овако прецизног одговора Гл. сан. савета Комора није могла да из свега тога изводи неке друге закључке, преко оних које су извели лекари, као стручна лица за ту ствар. И када је Савет упутно Комору да је за њу меродавно мишљење комисије од 25. јула 1938. она је требала да као основ свога решења узме то мишљење, и донесе решење којим се мој упис у именик адвоката одобрава, зато што испуњавам све услове прописане законом.

*

Касациони суд у Београду — I крив. веће — Р. 259/38. од 24. октобра 1938. поништио је решење Одбора коморе са следећих разлога:

Комора је погрешно нашла да стоји случај из § 4. сл. ж) Зак. о адвокатима, када се из налаза и мишљења у извештају лекарске комисије од 25. јула 1938. бр. 5971 и мишљења Главног санитарског савета од 12. септембра 1938. г. бр. 469 види, да је за садашњу способност молиоца Н. С. ме-

www.unijb.rs
 УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА
 рођаван извештај лекарске комисије од 25. јула 1938. год. Бр. 5971 по коме се молилац Н. С. у душевном погледу има сматрати потпуно здравим и способним за вршење правних послова за себе и трећа лица.

*

По обавезним примедбама Касационог суда Комора је Н. С. уписала у именик адвоката са седиштем у Београду.

Р. С.

ИЗ АДВОКАТСКЕ КОМОРЕ

Примена паушалног става адвокатске тарифе

Адвокатска комора из Сплита поводом примене паушалног става адвокатске тарифе обратила се Апелационом суду у Сплиту и овај је свим подређеним му судовима издао ово упуство:

„Ово претседништво сматра да је правно становиште изнешено у предњој преставци у складу са одредбом Правилника.

Чл. 15 ст. 1 Правилника одређује да адвокату припада награда по паушалном ставу умјесто награде за све послове по Т. бр. 4—8, 10, 11, и чл. 21 Правилника и у исто вријеме као накнада за све поштанске пристојбе за писма у нашој земљи.

Према томе, за опомене, позиве, саопћења и сва друга писма (Т. бр. 4 и 5) припада адвокату награда по паушалном ставу, но по одредби чл. 25 ст. 1 Правилника у ту су паушалну награду урачунати и адвокатови издаци за поштанске пристојбе за таква писма у нашој земљи. (Јер Правилник и не нормира него адвокатске послове, адвокатове награде и адвокатове издатке).

Из овога слиједи да су паушалним ставом обухваћени адвокатова награда за писма и његови издаци за поштанске пристојбе за та писма у нашој земљи.

Ако се, стога, не ради о поштанским пристојбинама за адвокатска писма у овоземству, издатке треба у сваком случају посебно зарачунати и одобрити.

Дакле, поштанске пристојбе које плати адвокат или странка за судске пошиљке имају се при одмерању трошка посебно зарачунати и одобрити. Такви издаци нису паушализирани чланом 25 ст. 1 Правилника.

Предње се мишљење доставља ради знања свим Окружним судовима и њиховим претседништвима и свим среским судовима*.

Записници седница Одбора коморе

Седница од 26. октобра 1938. године.

Одобрене су пресидијелне одлуке о упису: Јанаковића Косте у именик адвоката са седиштем у Аранђеловцу и Грола Др. Војислава у именик адв. приправника на вежи код адв. Трипка Жугића у Београду са почетком вежбе од 15. октобра 1938. год.

Уписани су у именик адвоката: Бек Др. Арпад са седиштем у Београду и Албала Др. Јаков са седиштем у Београду.

Примљено је знању, да ће адв. Кунтић Алба из Београда осуствовати дуже од три месеца и да ће га замењивати адв. Тупањанин Васо из Београда.

Одобрен је прелаз адв. приправнику Петровићу Петру од адв. Вељка Николића у канцеларију адв. Јована Тодоровића из Зајечара, с тим, да се

питање његове раније вежбе расправи у вези предмета адв. Вељка Николића из Зајечара.

Уписани су у именик адв. приправника: Богојевић Миленко код адв. Павловића Димитрија у Београду са почетком вежбе од 7. октобра 1938.; Димитријевић Павле на вежби код адв. Пекоте Доброслава у Београду са почетком вежбе од 17. октобра 1938. год.; Јовић Душан на вежби код адв. Вукосављевића Миливоја у Београду са почетком вежбе од 21. октобра 1938. год.; Стојановић Владимир на вежби код адв. Вукадиновић Надежде у Београду са почетком вежбе од 19. октобра 1938. год.; Препорчетовић Михаило на вежби код адв. Николића Момира у Београду са почетком вежбе од 15. октобра 1938. год.; Димитријевић Радмило на вежби код адв. Лазаревића Миодрага у Алексинцу са почетком вежбе од 8. октобра 1938. год.; Бјелица Никола на вежби код адв. Јешића Милорада у Београду са почетком вежбе од 17. августа 1938. год.; Бајковић Филип на вежби код адв. Продановића Стојана у Београду са почетком вежбе од 15. октобра 1938. год.; Ђатовић Вељко на вежби код адв. Продановића Стојана у Београду са почетком вежбе од 11. октобра 1938. год.; Хаџи Панзовић Благоје на вежби код адв. Петровића Нинка у Београду са почетком вежбе од 10. октобра 1938. год.; Пантелић Сава на вежби код адв. Филиповића Велибора у Београду са почетком вежбе од 22. децембра 1938.

Одобрени су прелази адв. приправницима: Вукићевићу Ивану од адв. Петковића Добривоја код адв. Јанића Стевана у Београду; Ненадовићу Петру од адв. Алексијевића Александра код Павловића Павла, адв. у Београду; и Гросингеру Буру од адв. Радојевића Богдана код адв. Алексијевића Александра у Београду.

Избрисани су из именика адв. приправника: Милановић Ђорђе под 15. септ. 1938. год. по одјави принципала; и Терзић Сава под 15. септ. 1938. год. по одјави принципала.

Одбијена је молба Поповића Драгутина, осуђеног пискарача, пошто Комора није у стању да измени осудну судску одлуку нити да одустане од досуђених јој трошкова.

Примљени су извештаји о стању благајне Коморе и Добротворног фонда за месец септембар без примедба.

Примљен је знању извештај члана Одбора Рибара Др. Ивана, да се у име наше Коморе опростио са пок. Бertiћем Др. Живком, бив. адв. из Земуна.

Заменик претседника Живадиновић Милан говори о заступању странака пред зборним судом од стране лица, која не припадају реду адвоката. Помиње Уредбу о изменама и допунама у Зак. о уређењу Државне хипотекарне банке, по којој Банку могу заступати њени чиновници. Наводи да се овим питањем бавила и скупштина Савеза комора у Дубровнику 29. маја о. г. на којој је донета и резолуција. Сматра да би и наша скупштина требало да у истом смислу донесе резолуцију на предлог Одбора коморе. Одбор једногласно прихвата ову сугестију заменика претседника Живадиновића Милана, умоливши га уједно, да за Одбор коморе припреми један писмени елаборат по овоме питању, како би овај могао да стилизује кратак предлог резолуције.

Говорено је и о питању досуђивања трошкова странкама за лични труд противно прописују § 144. г.п.п., па је умољен секретар Пешић Лука да ово питање писмено обради а да Одбор коморе састави текст резолуције по овом питању, која ће се предложити скупштини 30. октобра 1938. год.

Седница од 9. новембра 1938. год.

Уписан је у именик адвоката Стојановић Т. Никола са седиштем у Београду по примедбама Касационог суда у Београду.

Избрисан је из именика адвоката Јаховић Светислав из Крушевца под 23. октобра 1938. год., пошто је постављен за члана Држ. савета, с тим, да се дуг од чланског улога наплати егзекутивним путем.

Уписани су у именик адв. приправника: Стругар Буру код адв. Стругара Др. Сава у Београду са почетком вежбе од 2. новембра 1938. год.; Радовић Милан код адв. Адање Др. Симе у Београду са почетком вежбе од 2. новембра 1938. год.; Пламенац Мирко код адв. Маринковића Д. Михаила

WWW.UH1118.RS

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

у Београду са почетком вежбе од 29. октобра 1938. год.; Деспотовић Жарко код адв. Николића Александра у Београду са почетком вежбе од 1. октобра 1938. год.; Адамовић Душан код адв. Богдановића Радослава у Београду са почетком вежбе од 2. новембра 1938. год.; Финц Алфред код адв. Финца Марсела у Београду са почетком вежбе од 27. септембра 1938. год.; Радосављевић Радмила код адв. Милашевића Радомира у Београду са почетком вежбе од 1. новембра 1938. год.

Одобрени су прелази адв. приправницима: Јовићу Душану од адв. Вукосављевића Миливоја код адв. Живковића Живка у Београду; Војиновићу Димитрију од адв. Петровића Владимира код адв. Павлићевића Миодрага у Београду; Пинту Јакову од адв. Шалома Живка код адв. Ђорђевића Милана у Београду; Пурићу Милану од адв. Тупањанина Васа код адв. Поповића Дамјана у Београду; и Богојевићу Миленку од адв. Павловића Димитрија код адв. Велимировића Јована у Београду.

Избрисани су из именика адв. приправника: Павловић Бранислав под 25. октоб. 1938. због преласка у другу Комору; Грујић Милутин под 1. сеп. 1938. по одјави принципала; Хиршфелд Карло под 1. нов. 1938. због одласка у војску; Павловић Ратимир под 31. окт. 1938. због одласка у војску; Радвановић Милош под 12. авг. 1938. због ступања у државну службу; Пећић Миодраг под 2. нов. 1938. због одласка у војску; и Поповић Б. Слободан под 1. нов. 1938. по одјави принципала.

Примљени су једногласно и без примедбе благајнички извештај Коморе и Добротворног фонда за месец октобар 1938. год.

Уважена је оставка на чланство у Одбору коморе Павловићу Милораду, пошто је на X. редовној скупштини 30. октобра 1938. год. изабран за Заступника коморе.

Претседник Симић у име целог Одбора захвалио се Павловићу на сарадњи у Одбору.

Избор једног члана Одбора на мсто Павловића није извршен, већ је остављено да се ово питање реши доцније

ЗАПИСНИК

X редовне скупштине Адвокатске коморе у Београду одржане на дан 30. октобра 1938. године у сали Окружног суда за округ београдски у Београду.

Претседник Коморе Владимир Симић отвара скупштину у 9.25 часова.

За овим претседник обавештава скупштину да је Г. Министар правде упутио писмо Комори, у коме жали што заузет пословима не може лично присуствовати скупштини, већ је био приморан да одреди делегата г. Стојана Јовановића, судског инспектора министарства. По прочитаном писму претседник у лицу изасланика г. Стојана Јовановића поздравља Г. Министра правде. Претседник поздравља и делегата Државног правобраниоштва г. Ненада Ђорђевића, државног правобраниоца, што и скупштина чини одмах за тим.

Претседник позива скупштину, да се сети умрлих колега у протеклој години и то: Николе Роловића, Миленка Ђ. Поповића, Светозара Матића и Др. Младена Хорвата, свих адвоката из Београда, као и адвоката у оставци Маше-Манојла Николића из Београда, који је Пензионерском фонду наше Коморе оставио легат у износу од 250.000.— динара, што скупштина и чини устајањем и узвиком: слава им!

Претседник се захваљује претседнику Окружног суда за округ београдски г. Јанку Јовановићу који је одобрио салу за данашњу скупштину, и који је иначе омогућавао да се скупштине Адв. коморе великим делом одржавају у судској дворани овога суда.

Затим претседник наставља: Ово је десета година постојања Адвокатских комора али није и пуних десет година од кад је Комора организована. Десет пуних година биће на дан 12. јула 1939. године, јер је конституисање наше Коморе било објављено у Службеним новинама на дан 12. јула 1929. године.

Када је реч о судској дворани, дозволите ми да нагласим да је Одбор коморе у току ове године био веома активан по питању подизања Палате правде у Београду, али, мора се признати, да у томе погледу није имао

успеха. Постоји земљиште на коме се намерава подићи будућа Палата правде, постоји извесна сагласност између државе и градског поглаварства у Београду о процентуалном учествовању у изградњи ове палате, постоји и један кредит од 30,000.000.— динара намењен овоме циљу, али тај кредит ће се остваривати путем државног буџета тек почев од 1939. године са по 5,000.000.— динара годишње. Пројекти и планови нису израђени, није израђена ни идејна скица те будуће грађевине, нису извршене нужне експропријације на самом терену, а у овоме моменту Министарство правде располаже само са једном сумом од 3,000.000.— динара и то са извесним ограничењем.

Што је најважније, ова 3,000.000.— динара потичу из куповине и продаје баш овога бановинскога имања на коме се налази Окружни суд за округ београдски у коме ми данас држимо скупштину. То је имање бановина продала а Народна банка га је купила и оно ће већ у пролеће идуће године да се поруши. И тако уместо Палате правде ми ћемо до године имати разрушену једину судску зграду у Београду, и наш уважени домаћин и љубазни господин Јанко Јовановић претседник овога суда, заједно са свима судијама и особљем, актима и фасцикулама, мораће да лута по Београду и да тражи погодну зграду за смештај овога суда, а исто тако и за смештај Среског суда за срез врачарски.

Морам ипак нагласити да Г. Министар правде показује врло велико интересовање за питање подизања Палате правде у Београду. Он у томе погледу наилази на велике тешкоће и приправан је, према његовим више пута поновљеним изјавама, да истраје у савлађивању тешкоћа и да се ово питање, које је од веома великог значаја и за Београд и за судство у Београду, најзад повољно реши.

О раду и пословању Адвокатске коморе и свих њених форума имате извештај штампан у Браничу за октобар 1938. год. Ми тај извештај, према уобичајеној пракси, данас нећемо читати, јер је сваки члан Коморе Бранич благовремено примио и имао могућности да проучи и извештај Одбора комора и извештај Дисциплинског већа, а исто тако и извештај благајнички о финансијском кретању и буџетирању комориног рада.

Али, није само тај извештај довољан да би се могао донети правилан закључак о целокупном пословању и раду наше Коморе. Треба тај извештај допунити и са извештајем Савеза адвокатских комора са његове скупштине одржане 29. маја 1938. год у Дубровнику, који је штампан у Браничу за јуни 1938. год. Исто тако тај извештај треба допунити и са извештајем о раду Међународног савеза адвоката, чији је Конгрес ове године одржан у Будимпешти између 8. и 11. септембра т. г., који је штампан у Браничу за октобар 1938. год.

Када се сви ти извештаји узму у обзир, тек се онда може добити права слика о укупном пословању Одбора коморе, о правцу и смерницима тога пословања, и најзад, о његовој вредности за изграђивање професије, професионалног морала и слободе, независности и аутономије нашега реда.

Када се сви ти извештаји узму у обзир онда се може констатовати следеће:

а) сагласност и колегијалност у обављању послова и дужности које су поверене изабраним претставницима у свима форумима наше Адвокатске коморе. Сматрам за своју дужност да то нагласим, а осећам и част и задовољство што то могу јавно да потврдим.

У овоме моменту ред је да у име Коморе, коју по закону престављам, изјавим захвалност нашим колегама којима је истекао мандат по ранијем избору у Дисциплинском већу вишем и нижем, као и у Заступништву коморе. Они су своју дужност вршили по своме уверењу, савесно и истрајно и тиме дали пример како се има вршити јавна служба у кругу аутономије нашега реда, ма да она претставља један напоран посао, који често одузима много драгоценог времена;

б) солидарност у раду свих Комора у нашој држави која се изражава на скупштинама Савеза адвокатских комора Краљевине Југославије. Та солидарност никада и ни по једном питању није била помућена нити је била доведена у питање. Ово је нарочито важно истаћи с обзиром на чињеницу да се је наш Савез бавио веома великим бројем различитих питања и да је по свима њима доносио једногласно решење. Довољно је само прегледати резолуције са овогодишње скупштине у Дубровнику којих има 17

на броју, а са потпитањима, такође једногласно усвојеним, има их 25 на броју. Та питања нису само из области професионалне, већ се тичу и правосуђа и управе у држави, а исто тако правилног рада и законитости, која је несумњиви највиши општи интерес и која мора да буде најзначајније добро наше народне заједнице.

Наша Комора у томе раду има свој часни део. Тај део је чак и већи с обзиром на околност, да се ми налазимо у престоници и да смо самим тим позвани да обављамо највећи део савезног пословања, без обзира где се седиште Савеза у тој години налази;

в) солидарност у раду Међународног савеза адвоката. То је наш највиши форум, а једновремено је један високи међународни правни форум. који служи, то се слободно може рећи, на част данашњој цивилизацији. У њему је заступљено 22 нације света. Поред европских нација ту су и Сједињене Америчке Државе са својих 100.000 адвоката, ту је и Кина са 15.000 адвоката, Република Аргентина, Египат, Хајити, Либанска Република и т. д.

Поред изванредно обилног програма из области професионалног карактера, ту се редовно третирају важна питања из права уопште; ту су се чуле речи високе правне свести и истинске хуманости; ту су се увек испољавала веровања у правду и правичност и у победу разума над силом.

Дозволите ми да цитирам незаборавне речи двојице еминентних правника из Белгије, изговорене на VII Конгресу Међународне уније адвоката у Брислу 1935. године. Тада је Министар правде Белгије, који је узео учешћа на овој скупштини и који је адвокат по професији рекао:

да и поред мрачних перспектива не верује у владавину силе. Сан међународне хармоније оствариће се сигурно ако се сви они који су свој живот посветили праву удруже у жељи и са вером, да се све нове структуре имају поставити једино и само на солидан основу права.

Г. Пјер Гро, тадањи батоније адвокатског реда у Брислу, који је претседавао овоме Конгресу рекао је:

да међу свима преокупацијама људског духа несумњиво највише и најутешније место заузима она, која се бави истраживањем праведнога. Нема сумње да ће историчар који кроз педесет година буде истраживао степен и стање наше цивилизације открити у актима оних који владају, у борбама партија, у свима изражајима јавнога и међународнога живота, као и у дневним полемикама штампе, — једну очајну дозу незнања, вулгарности, неваљалства и глуности, али он поред свега тога неће моћи установити да није постојала једна група људи која је дубоко веровала у правду и у мир међу људима и народима.

Дозволите ми најзад, да цитирам и једну резолуцију донету на иницијативу нашега сјајнога колеге, сталног секретара Међународне уније, адвоката из Брисла г. Шарла Геда, која је донета на Конгресу Уније у Будимпешти ове године, у септембру месецу, када смо, као што знате, преживљавали веома тешке и узбуђујуће часове.

Та резолуција гласи:

1) стављајући се на индивидуалну тачку гледишта чланова адвокатског реда, — ма која била њихова народност или убеђење, — који трпе од прогона власти, било што су у затвору или чак пред извршењем смртне казне, Међународни савез адвоката апелује на те власти у њихову корист и позива их на умереност и највише милосрђе;

2) стављајући се на вишу и универзалнију тачку гледишта мира, Међународни савез апелује на здрав разум народа, на далековидност влада, на општа човечанска осећања свих, да би се одстранили ужаси грађанског или међународног рата тамо где сад бесне или где би сутра могли да избију; апелује да се путем права, поштовањем општих интереса и жељом за споразумом, мирољубиво реше сви сукоби који потресају или могу да потресу све и доводе или могу да доведу у опасност данашњу цивилизацију.

Ето, то је идејни круг и морална основа на којој се изграђује заједничка колаборација свих адвокатских организација света. Она служи несумњиво и за пример, а служи и на част адвокатскоме реду. Веровање у право, у правду и правичност, у законитост и у законити поредак, јесте вера која нас правнике не сме никада напустити и јесте задатак коме ми увек морамо верно и истрајно служити.

Ми смо кроз наше скупштине, држећи се законског овлашћења из тачке з) § 43. Зак. о адвокатима редовно доносили резолуције и изражавали потребе и жеље које су биле у вези са управом и правосуђем у држави. Нас је увек, у овоме раду, на скупштинама руководила једино искрена жеља да општа управа и правосуђе у држави обављају своје високе и значајне функције у корист државне и народне заједнице, а по принципима и начелима законског поретка и у духу задовољавања једнаких права грађана пред влашћу и судовима.

И ове године Одбор коморе има част да вам предложи извршан број примедба и жеља, које се односе на правосуђе, законитост и општу управу у земљи. Те би примедбе и жеље, ако их скупштина прихвати биле достављене г. Министру правде у виду резолуције. Оне гласе:

I.

Десета редовна годишња скупштина Адвокатске коморе у Београду тражи да се обезбеди стално суделовање претставника Адвокатских комора у припреми и изради свих уредаба и закона при Министарству правде; и да се свима Адвокатским коморама благовремено достављају предлози уредаба и закона на мишљење.

II.

Десета редовна годишња скупштина Адвокатске коморе у Београду, поздрављајући резолуцију Савеза адвокатских комора од 29. маја 1938. год. по предмету заступања странака пред зборним судовима, позива своје чланове да у свему по њој поступи и у исто време изражава жељу, да се укину сви прописи специјалних закона и уредаба који су у супротности са принципом израженим у закону о грађанском парничном поступку у погледу заступања странака пред зборним судовима.

III.

Десета редовна годишња скупштина Адвокатске коморе у Београду констатује:

Да и данас има судова на територији београдског Апелационог суда, који врше досуду парничних трошкова странкама које се у споровима појављују без адвоката, или које заступају лица која нису адвокати, што је противно пропису § 144. г. п. п.

Протестујући против овакве повреде позитивних законских прописа, скупштина изражава жељу, да Министарство правде путем расписа који ће упутити судовима на подручју београдског Апелационог суда упутити судове на правилну и једнообразну примену § 144. г.п.п. у томе смислу: да странкама које у споровима заступају лица која не припадају адвокатском или бележничком реду, као и оним странкама које се у споровима појављују без заступника ако победе у парници, могу бити досуђени само државне таксе и потребни издаци у готовом новцу, проузроковани вођењем парнице и ништа више.

IV.

Десета редовна годишња скупштина Адвокатске коморе у Београду констатује:

До постоји стално повишење судских такса, што је учињено и последњим финансијским законом за 1938. и 1939. годину, чиме је овим таксама дат искључиво фискални значај.

Стога скупштина изражава жељу, да се ове претерано високе судске таксе умере и сведу на висину која ће одговарати просечној економској снази парничара.

V.

Десета редовна годишња скупштина Адвокатске коморе у Београду изражава своју сагласност са резолуцијом - жељом израженом на овогodiшњој скупштини Адвокатске коморе у Загребу, која се састоји у томе, да се издејствује законско овлашћење за установљење таксених марака које би се наплаћивале у корист пензионог осигурања адвокатскога реда, с тим, да такво законско овлашћење свака Адвокатска комора у држави може према своме нахођењу користити.

По прочитаним резолуцијама за реч се јавља г. Павле Павловић, адвокат из Београда, који жели, да говори о V предложеној резолуцији, али му председник саопштава да ће, ма да то до сада није био случај, отворити дискусију по истима на тај начин што се о њима може говорити приликом дискусе о извештају о раду Одбора коморе.

За овим се приступа другој тачки дневног реда — избору три оверача записника — па је на предлог председника скупштине изабрала за овераче записника г. г. Каменовића Боривоја, Поповића П. Миодрага и Јовановића Др. Радивоја, адвокате из Београда.

Приступа се трећој тачки дневног реда, па су за бројаче гласова изабрани г. г. Велимировић Јован, Кулаш Др. Јурај и Саватијевић Константин, адвокати из Београда, с тим, да ће се доцније, ако се укаже потреба, њихов број допунити.

За овим председник ставља на дневни ред: извештај Одбора коморе о раду у прошлој години — тач. 4. дневног реда.

Пре отворене дискусије по овој тачки дневног реда за реч се јавља изасланик г. Министра правде г. Стојан Јовановић, који вели, да му је г. Министар наложио, да поздраву скупштину и да јој пожели срећан рад. Вели, да је имао задовољство да присуствује скупштинама Адвокатских комора у земљи и да може констатовати, по ономе што је на њима слушао, да код адвоката постоји пуна солидарност о сталешким питањима, као и да се на скупштинама адвоката води рачуна о општим интересима. Скупштина поздравља овај говор.

За овим председник отвара дискусију по извештају о раду Одбора коморе у прошлој години и позива оне, који желе да говоре, да се јаве за реч.

Председник даје реч г. Михаилу Радивојевићу, адвокату из Београда, који сматра, да би било врло негодно да се предлози-жеље Одбора акламацијом усвајају и вели, да је било потребно да се они раније доставе члановима, па да их ови претходно простудирају, те стога предлаже, да се они доставе претходно на мишљење члановима Коморе, а да се за сада говуку од решавања. Затим говори о извештају Одбора и вели, да га изненађује једна ствар, да Комора, која мора правилно да тумачи законске прописе, у опорезивању адвоката то не ради. Говори о списковима, које Одбор даје пореским властима о величини прихода појединих адвоката, који не могу бити тачни, јер Одбор не зна стање појединих адвокатских канцеларија, и моли Одбор, да у будуће то не чини, јер Коморе нису дужне по закону да те спискове шаљу.

За овим реч добија г. Павле Павловић, адвокат из Београда, који говори о маркицама за мировински фонд и вели, да се о њима може говорити тек кад се члановима Коморе саопшти, колики је тај нови намет.

Реч добија г. Тома Милосављевић, адвокат из Београда, који изјављује, да резултат Одбора у раду претставља максимум онога што је Одбор могао према данашњим приликама да учини. Говори о разрезу пореза и вели, да је он неноволно прошао са разрезом, али да је број тих, који су тако прошли као и он, много мањи од оних који су добро прошли, а то је баш резултат рада Одбора коморе. Жели само да напомене, да је г. председник Коморе погрешно у толико, што није констатовоао да су прве четири резолуције примљене једногласно. Говори затим о маркицама за пензионирани фонд и вели, да је предложена V резолуција само разлог, да г. Министар финансија буде у могућности да донесе једну такву одредбу, а да ће о евентуалном увођењу тих маркица код нас бити дискусије тек онда, ако скупштина наше Коморе њихово увођење буде решила, кад ће се поднети и обрачун.

Реч добија г. Миодраг Поповић, адвокат из Београда, који говори о објављивању одлука одборских у коморином часопису Браничу, које су не само у задошћењу већ и по систему дуплог књиговодства. Вели, да Комора према неким својим члановима поступа као мајка а према другима као маћеха, што је све зависно од тога које је лице у питању и да ли је оно симпатично члановима Одбора или не. Говори о дисциплинским судовима наше Коморе и вели, да је поступак пред њима врло спор тако, да они дозвољавају, да Божија воља и смрт прекину дисциплински поступак још пре доношења пресуде. Говори о гоњењу пискарача у том смислу, да ту постоји извесна индискреција Одбора коморе, који саопштава извор

www.uzasna.com
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

савна пискарача услед чега многи одустају од тога да доставе Комори нове пискараче.

Добија реч г. Милорад Павловић, адвокат из Београда, који као члан Пореског одбора жели, да одговори колеги г. Михаилу Радивојевићу, пошто сматра да је његовим говором и он погођен као члан Пореског одбора, али услед честих упадица колеге г. Радивојевића одустаје од речи.

Реч добија г. Никола Распоповић, адвокат из Београда, који реплицира на говор г. Миодрага Поповића и вели, да на скупштини треба да се чује добронамерна критика а не да се чине директни напади на Одбор и то без претходног проверавања чињеница о којима се говори. Говори о маркицама за пензиони фонд и у своме говору у свему се слаже са предговорником г. Томом Милосављевићем.

За овим реч добија г. Др. Саво Стругар, адвокат из Београда, који говори о маркицама за пензиони фонд и изјашњава се против њиховог увођења, јер верује, да наше осигурање не може ни за један корак да пође напред.

Реч добија г. Борислав Милојковић, адвокат из Београда, који говори о начину гласања предложених резолуција и вели, да је из тактичких разлога било боље, да се свака резолуција посебно ставља на дискусију и гласање. Затим говори о маркицама за пензиони фонд и вели, да у данашњем времену општег социјалног осигурања треба извршити и осигурање чланова наше Коморе и да се то може постићи путем маркица, па се стога изјашњава за њихово увођење, јер наш ред тиме добија и оне доприносе осигурању наших чланова.

Реч добија г. Властимир Стевановић, адвокат из Београда, који говори о опорезивању чланова Коморе и пита се, да ли је Комора дужна да доставља пореским властима спискове својих чланова ради опорезивања и ако није дужна да то и не чини. Говори затим о маркицама за пензиони фонд и вели, да је он против њих јер се боји да адвокати њихов терет не пребаце на своје клијенте. Претседник опомиње г. Стевановића да по пословнику не може говорити у овом смислу.

За овим реч добија г. Драгомир Иковић, адвокат из Београда, који као заменик члана Рекламационог одбора при Београдској финансијској дирекцији цифарски износи стање опорезивања адвоката. Вели, да на 420 адвоката, колико их има у Београду, просечно има 30 жалби на годишњи разрез порезе. Значи, да је 14/15 београдских адвоката задовољна разрезом пореза а само 1/15 није и она изјављује жалбе на разрез. Од броја изјављених жалби од прилике половина се реши успешно код Рекламационог одбора или Управног суда, што значи да само 1/30 београдских адвоката при разрезу пореза прође неповољно и то поглавито услед састава пореских одбора где су чланови-адвокати у мањини. Код оваквог стања ствари нападати рад пореских одбора, чланова адвоката у њима, као и Одбор коморе при састављању списка за пореске власти више је него неправично.

Реч добија г. Миро Стојановић, адвокат из Београда, који говори о предложеним резолуцијама и вели, да је била дужност Одбора коморе да чланове претходно обавести о садржини истих, како би се оне могле дискутовати. Говори о извештају Одбора и о тврдњи, да је се Одбор трудио, да смањи трошкове, што није тачно за доказ чега се позива на позницију селидбених трошкова и смештаја у административним трошковима, која износи 39.424.— дин.

Затим реч добија г. Добросав Богдановић, адвокат из Београда, који изјављује, да је задовољан са радом Одбора и вели, без икаквог ласкања, да су у овоме Одбору скупљене наше најбоље колеге. Говори затим о неодоброј повластици за војњу за чланове из унутрашњости, што је спречило многе колеге да дођу на скупштину. Даље, вели, да се види да смо у десетој години рада Комере збиља дошли у један плодан колосек, што је заслуга људи, који седе у Комори, којима он изражава пуну захвалност. Говори о Добротворном фонду, који пружа помоћ нашим невољним колегама. Начелно додирује питање опорезивања адвоката и моли Одбор, да се у погледу опорезивања адвоката члановима-адвокатима у пореским одборима даду строжије директиве. Слаже се са резолуцијама које су предложене, а нарочито са резолуцијом за смањење такса.

Реч добија г. Милутин Јеремић, адвокат из Београда, који говори противу претресања личних питања на скупштинама. Говори о забрани разгледања аката кривице без одобрења претседника Окружног суда за град Београд и о отежаном примању код кривичне полиције у Београду. У погледу опорезивања слаже се са колегом г. Радивојевићем. У погледу уређивања Бранича предлаже да у Браничу буде заступљена што више судска пракса.

Претседник даје реч г. Светиславу Берићу, адвокату из Богатића, који говори о уређењу Бранича и изјављује, да би желео, да у њему види више сталешке ствари. Говори затим о потреби бржег извињања дисциплинских кривица.

Реч добија г. Стеван Вагнер, адвокат из Београда, који одговара на критике рада Дисциплинског већа и вели, да су те критике у колико се односе на брзину рада неумесне. Говори о повећаном броју дисциплинских кривица и о палим одлукама по истима у прошлој години, и моли, да се критикује објективно а не напамет.

Реч добија г. Милорад Милић, адвокат из Крагујевца, који изјављује, да се један број колега из унутрашњости не интересује радом Одбора а други је у свему задовољан радом Коморе. Говори о опорезивању адвоката и вели, да је раније предлагано, да Одбор коморе учини предлог по коме ће порески одбори да раде. Вели, да је у погледу опорезивања било покушаја у унутрашњости у заједничком раду адвоката из једног места, што је успешно завршено. Даље вели, да је у том смислу и Одбор коморе, имајући моралне снаге, то и сам за Београд успешно завршио. Односно борбе против пискарача оптужује саме адвокате, јер је имао прилике, уласком у адвокатске канцеларије, да тамо затекне пискараче док су многи дипломирани правници ван адвокатских канцеларија.

Реч добија г. Иван Ратковић, адвокат из Београда, који изјављује, да је ова садања управа најодличнија управа и да нисмо имали боље. Сматра да адвокати у друштву имају најделикатнију дужност, али да се адвокати не стављају на достојно место, стога предлаже, да се Комора заузме, да кад адвокат конкурише са државним службеником за место у државној служби да адвокат има првенствено право.

За овим претседник констатује, да је листа пријављених говорника поводом извештаја Одбора коморе о раду у прошлој години закључена.

За тим претседник говори о предложеним резолуцијама и критици противу истих. Осврће се нарочито на приговоре, да текстови резолуција члановима нису раније обзнањени као и да се преко пете резолуције спрема нов намет на адвокате, па вели: ако скупштина сматра:

1) да не треба тражити суделовање претставника Адвокатских комора у припреми и изради свих уредаба и закона при Министарству правде; 2) да не треба тражити благовремено достављање коморама предлога уредаба и закона ради давања мишљења; 3) да не треба тражити укинуће свих прописа специјалних закона и уредаба који су у супротности са принципом из § 128. г.р.п. о обавези заступања странака од стране адвоката пред зборним судом; 4) да се пропис § 144.г.р.п. правилно примењује кад се странкама које се у споровима појављују без адвоката или које заступају лица која нису адвокати, досуђују трошкове по адв. тарифи; и 5) да је оправдано стално повећање судских такса, — онда нека скупштина одбие предложене резолуције.

Што се резолуције о мировинским маркацима тиче, претседник изјављује, да се ради само о потпори загребачкој Адв. комори, која је питање мировинских маркаци и покренула, и да прихваћањем ове резолуције наша Комора ни у колико не прејудуцира питање за себе.. Свака Комора би имала да одлучи хоће ли се ил ил неће користити овим маркацима, а то не спада у обим рада ове скупштине.

Потом претседник реплицира на критике против Бранича и тврди, да је врло мали број адвоката, који уопште чита Бранич. Говори о конференцијама и о савршеном неинтересовању адвоката за исте.

За овим претседник ставља на гласање тач. 4. дневног реда — извештај Одбора коморе о раду у прошлој години заједно са предложеним резолуцијама, — што скупштина једногласно усваја.

Прелази се на 5. тач. дневног реда — завршни рачун за 1937. год. и давање разрешнице.

Реч добија г. Др. Дионис Година, адвокат из Београда, који говори о у буџету предвиђеном приходу чланарине од 450 адвоката и вели да их нема толико и предлаже, да се смањи чланарина на 30.— дин. месечно.

Претседник обавештава г. Годину, да на дневном реду није тач. 6. дневног реда — решавање о буџету за 1939. годину.

Реч добија г. Миро Стојановић, адвокат из Београда, који чини замерке у погледу селидбених трошкова и у погледу прековремених издатака.

Реч добија благајник Коморе г. Сима Алкалај, адвокат из Београда, који даје објашњење г. Мири Стојановићу.

За овим скупштина једногласно прима завршни рачун за 1937. год. и даје разрешницу Одбору коморе за исти.

Приступа се тач. 6. дневног реда — решавање о буџету за 1939. годину. Претседник отвара дискусију по овој тачки дневног реда.

Реч добија Миодраг Поповић, адвокат из Београда, који моли, да му благајник да ближа објашњења у погледу личних издатака. По датим објашњењима у овом смислу г. Поповић предлаже, да се плата шефу канцеларије Адвокатске коморе максимира на 5.000.— дин., а он одатле да плаћа све издатке, а позиција за пригодне награде да се брише.

За овим претседник говори о старању Одбора коморе за Добротворни фонд Коморе и о дотацијама томе фонду.

Реч добија благајник г. Сима Алкалај, који даје објашњење о позицији за пригодне награде и вели, да је Одбор коморе увео праксу, да чиновницима Коморе приликом великих празника да извесну награду. До сада ово није било предвиђено у буџету а сада је то предвиђено у позицији за пригодне награде.

Реч добија г. Миодраг Поповић, адвокат из Београда који предлаже као сугестију Одбору, да се адвокатским приправницима који су у суду на бесплатном стажу, првенствено даје хонорар за коректуру Бранича.

За овим претседник ставља на гласање 6. тач. дневног реда — буџет за 1939. год., који скупштина једногласно прима.

За овим се приступа тач. 7., 8., 9. и 10. дневног реда — избору: Заступника коморе и три Заменика заступника коморе; избору Претседника дисциплинског већа, два Заменика претседника дисциплинског већа и четири Члана дисциплинског већа; избору четрнаест Адвокатских судија за Адвокатско дисциплинско веће код Касационог суда, и избору осам Чланова за Испитну комисију.

Претседник предлаже, да се покуша избор акламацијом и тога ради предлаже, да се изабере један кандидациони одбор, који ће предложити листу.

По одобрењу и захтеву скупштине по предлогу претседника у кандидациони одбор изабрани су: Никола Распоповић, Јован Велимировић, Боривоје Каменовић, Др. Јурај Кулаш и Др. Радивоје Јовановић, адвокати из Београда.

За овим претседник даје краћи одмор док кандидациони одбор не заврши посао.

Пошто је кандидациони одбор завршио рад скупштина наставља са радом. Претседник констатује, да се кандидациони одбор није могао сложити за једну листу, већ да постоје две листе, па како избор чланова за коморине институције не може бити извршен акламацијом, то претседник изјављује, да ће се избор извршити у смислу закона о адвокатима. За овим претседник позива бројаче гласова да заузму своја места. Затим се приступа прозивци из списка присутних чланова и гласању.

По свршеном гласању претседник објављује да прекида скупштину, с тим, да ће се рад исте наставити данас у 18 часова, када ће се саопштити и резултати избора.

*

Тачно у 18 часова претседник објављује наставак скупштине и пошто је примио извештај од бројача гласова саопштава: да су бројачи гласова утврдили да је на данашњој скупштини гласало 75 адвоката, од којих један потпуно празном листом и да је за избор потребно 38 гласова, т. ј. половина више један глас, и да су, према томе изабрани:

За Заступника коморе Милорад Павловић, адв. из Београда са 50 гласова;

УНИВЕРЗИТЕТСКА
БИБЛИОТЕКА

за Заменике заступника коморе: Боривоје Каменовић и Милан Костић, адв. из Београда са по 49 гласова, док трећи Заменик заступника коморе није изабран, пошто није добио половину више један глас од датих гласова; за Претседника дисциплинског већа Стеван Вагнер, адв. из Београда, са 67 гласова;

за Заменике претседника дисциплинског већа: Радован Атанасијевић, адв. из Београда, са 63 гласа и Петар Радојковић, адв. из Београда, са 47 гласова;

за Чланове дисциплинског већа: Методије Атанасијевић, адв. из Београда, са 64 гласа; Милан Тадић, адв. из Београда, са 46 гласова и Милан Фотић, адв. из Београда, са 42 гласа, док четврти члан није изабран због тога што ниједан кандидат није добио половину више један глас од предатих гласова;

за Касационе судије: Војислав Милошевић, адв. из Београда, са 52 гласа; Милан Влајковић, адв. из Београда, са 50 гласова; Станко Павловић, адв. из Смедерева, са 48 гласова; Драгутин Ранковић, адв. из Пожаревца, са 48 гласова; Др. Војислав Вујанац, адв. из Београда, са 47 гласова; Драгослав Стојадиновић, адв. из Београда, са 47 гласова; Љубомир Радовановић, адв. из Београда, са 45 гласова; Миољуб Мишић, адв. из Београда са 44 гласа; Драгољуб Симић, адв. из Београда, са 43 гласа, Драгиша Васић, адв. из Београда, са 42 гласа; Бора Н. Поповић, адв. из Београда, са 42 гласа; Обрад Благојевић, адв. из Београда, са 41 гласом; Момчило Јанковић, адв. из Београда, са 41 гласом; и Гаврило Леви, адв. из Београда, са 40 гласова;

за Чланове испитне комисије: Добривоје Петковић, адв. из Београда, са 62 гласа; Др. Војислав Вујанац, адв. из Београда, са 60 гласова; Владимир Симић, адв. из Београда, са 51 гласом; Љубомир Радовановић, адв. из Београда, са 48 гласова; Др. Радоје Вукчевић, адв. из Београда, са 48 гласова; Михаило Тадић, адв. из Београда, са 45 гласова; Милан Живадиновић, адв. из Београда, са 45 гласова и Др. Видан Благојевић, адв. из Београда, са 45 гласова.

Претседник даље саопштава, да ће се, према резултату бројања гласова а у смислу § 39. Зак. о адвокатима у идућу недељу 6. новембра т. г. извршити ужи избор за једног Заменика заступника коморе и једног Члана дисциплинског већа. За ужи избор долазе у обзир и то:

За Заменика заступника коморе: Љубомир Јањушевић, адв. из Београда, који је добио 32 гласа и Властимир Стевановић, адв. из Београда, који је добио 17 гласова;

за Члана дисциплинског већа: Др. Мишко Жокаљ, адв. из Београда, који је добио 32 гласа и Селимир Јевтић, адв. из Београда, који је добио 14 гласова.

За овим претседник објављује, да је рад данашње скупштине завршен.

Секретар
Драг. Ивковић, ср.

Претседник
Влад. Св. Симић, ср.

Оверачи записника:

1) Каменовић Боривоје, с. р.

2) Потписујем Записник са приметбом да у исти није унесено да је г. претседник одузео реч адв. Миодрагу Поповићу када је овај говорио о раду дисциплинског суда. Др. Радивоје Јовановић, адвокат.

3) Потписујем усвајајући горњу приметбу с додатком да ми је г. претседник одузео реч с мотивацијом да сам помињао имена адвоката који одговарају дисциплински, мада то апсолутно нисам учинио. Миодраг П. Поповић, адвокат.

ЗА ПИСНИК

о бројању гласова за избор часништва на X редовној скупштини Адвокатске коморе у Београду, одржане 30. октобра 1938. г. у сали Окружног суда за округ београдски у Београду.

По завршеном гласању бројачи гласова примили су од претседника Коморе, односно скупштине Владимира Симића гласачке листе у затвореним ковертима заједно са списком присутних на скупштини са ознаком имена адвоката, који су гласали. Пребројио је гласачке листе, па је, сравнивши исте са списком, утврдио, да је предато укупно 75 (седамдесетпет) гласачких листа од којих је једна потпуно празна.

Затим је пребројио колико је за кога адвоката дато гласова, па је утврдио да је гласало:

За Заступника коморе

За Милорада Павловића	50	За Милана Влајковића	1
„ Божидара Стојковића	18	„ Павла Павловића	1
„ Петра Радојковића	2	„ Јована Велимировића	1
„ Миодрага Поповића	1		

За Заменике заступника коморе:

За Боривоја Каменовића	49	За Милутина Јеремића	2
„ Милана Костића	49	„ Живојина Васовића	1
„ Љубомира Јањушевића	32	„ Др. Радивоја Јовановића	1
„ Јована Прендића	11	„ Јована Велимировића	1
„ Тодора Начића	1	„ Николу Радовановића	1
„ Борђа Ступаревића	2	„ Самуила Демаја	2
„ Милана Матића	2	„ Божидара Стојковића	1
„ Властимира Стевановића	11	„ Велишу Гошовића	1
„ Павла Павловића	17	„ Војислава Милошевића	1
„ Павла Миљковића	3	„ Петра Петровића	1
„ Владимира Петровића	1	„ Александра Алексијевића	1
„ Живка Тајтацака	15	„ Илију Живанчевића	1
„ Милорада Павловића	2	„ Предрага Живковића	1
„ Миодрага Поповића	2	„ Димитрија Крчевинца	1
	1		

За Претседника дисциплинског већа:

За Стевана Вагнера	67	За Николу Најмана	1
„ Борислава Димитријевића	1	„ Обрада Благојевића	1
„ Др. Ивана Рибара	1	„ Боривоја Каменовића	1
„ Др. Драгољуба Јовановића	2		

За Заменике претседника дисциплинског већа:

За Радована Атанасијевића	63	За Др. Сава Стругара	3
„ Петра Радојковића	47	„ Др. Ивана Рибара	1
„ Петра Вучковића	3	„ Др. Радивоја Јовановића	13
„ Николу Распоповића	1	„ Стевана Вагнера	1
„ Драгоша Радовића	1	„ Миодрага Николића	1
„ Сава Мићовића	1	„ Тодора Начића	1
„ Јована Велимировића	1	„ Др. Војислава Вујанца	1
„ Александра Николића	1	„ Милана Фотића	1
„ Драгољуба Илића	1	„ Рајка Атанацковића	1
„ Драгослава Јовановића	1	„ Др. Мишка Жокаља	1
„ Селимира Јевтића	1	„ Станка Павловића	1

За Чланове дисциплинског већа:

За Милана Тадића	46	За Милутина Јеремића	3
„ Др. Мишка Жокаља	32	„ Павла Павловића	2
„ Милана Фотића	42	„ Др. Младена Радуловића	1
„ Методија Анастасијевића	64	„ Љубомира Радовановића	2
„ Велишу Гошовића	1	„ Радована Атанасијевића	2
„ Јована Велимировића	6	„ Александра Алексијевића	3
„ Др. Радивоја Јовановића	5	„ Александра Ристића	1
„ Павла Павловића	4	„ Гаврила Леви-а	1
„ Самуила Стојановића (не по стоји)	2	„ Живојина Голубовића	1
„ Душана Николића	3	„ Селимира Јевтића	14
„ Мира Стојановића	2	„ Др. Сава Стругара	12
„ Самуила Демаја	3	„ Живка Тајтацака	12
„ Тодора Минчића	1	„ Др. Јураја Кулаша	2
„ Властимира Стевановића	2	„ Милорада Токмаковића	1
		„ Милорада Павловића	1

WWW.ONILIB.RS

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А
Б
И
В
Л
И
О
Т
Е
К
А

За Николу Најмана	2	За Владимира Симића	1
„ Љубишу Димитријевића	1	„ Војислава Калановића	1
„ Војислава Славнића	1	„ Савка Дуканца	1
„ Ненада Поповића	1	„ Николу Распоповића	1
„ Петра Радојковића	1	„ Јована Прендића	1
„ Михаила Тадића	1	„ Петра Петровића	1

За Касационе судије

За Милана Влајковића	50	За Боровоја Каменовића	3
„ Обрада Благојевића	41	„ Димитрија Крчевинца	1
„ Станка Павловића	48	„ Др. Радивоја Јовановића	1
„ Војислава Милошевића	52	„ Николу Распоповића	3
„ Гаврила Леви-а	40	„ Др. Јанка Олипа	3
„ Драгишу Васића	42	„ Петра Петровића	1
„ Бору Н. Поповића	42	„ Љубишу Димитријевића	13
„ Драгољуба Симића	43	„ Борислава Димитријевића	6
„ Драгутина Ранковића	48	„ Андрију Поповића	11
„ Момчила Јанковића	41	„ Др. Драгомира Исаксвића	12
„ Миољуба Мишића	44	„ Њинка Петровића	13
„ Др. Војислава Вујанца	47	„ Александра Николића	11
„ Љубомира Радовановића	45	„ Трипка Жугића	13
„ Драгослава Стојадиновића	47	„ Милорада Токмаковића	1
„ Михаила Тадића	4	„ Божидара Влајића	12
„ Јована Здравковића	7	„ Гојка Терића	10
„ Бранислава Миленковића	2	„ Драгишу Здравковића	13
„ Др. Душана Путника	5	„ Владимира Закића	11
„ Николу Радовића	5	„ Др. Драгољуба Јовановића	11
„ Др. Војислава Павловића	6	„ Боровоја Миливојевића	11
„ Драгослава П. Ђорђевића	6	„ Ђорђа Ступаревића	3
„ Павла Тодоровића	10	„ Др. Саву Грегорића	1
„ Јована Велимировића	2	„ Давида Алкалаја	1
„ Др. Диониса Годину	1	„ Драгољуба Илића	3
„ Живка Шушића	1	„ Борислава Продановића	1
„ Мира Стојановића	4	„ Селимира Јевтића	1
„ Борислава Милојковића	3	„ Николу Најмана	1
„ Љубомира Трандафиловића	13	„ Милана Матића	1
„ Др. Ивана Рибара	16	„ Добривоја Петковића	3
„ Мирка Милутиновића	2	„ Александра Павловића	2
„ Доброслава Богдановића	1	„ Михаила Николића	2
„ Александра Вучићевића	1	„ Радивоја Ивановића	2
„ Михаила Радивојевића	1	„ Живојина Голубовића	2
„ Драгољуба Илића	1	„ Владимира Симића	2
„ Савка Дуканца	1	„ Милана Живадиновића	2
„ Милорада Павловића	1	„ Милорада Антоновића	1
„ Др. Видана Благојевића	1	„ Ђорђа Којовића	2
„ Владимира Петровића	1	„ Миладина Маринковића	1
„ Милана Аћимовића	3	„ Антонија Маруцића	1
„ Др. Радоја Вукчевића	3	„ Радомира Милаћевића	1
„ Петра Радојковића	1	„ Предрага Живковића	1
„ Павла Павловића	1	„ Љубомира Максимовића	1
„ Ивана Ратковића	2	„ Војислава Славнића	1
„ Константина Саватијевића	2	„ Исака Леви-а	1
„ Душана Николића	1	„ Мошу Алкалаја	1
„ Рајка Вукчевића (није адв.)	1	„ Љубомира Стефановића	1
„ Радована Атанасјевића	1	„ Антонија Михела	1

За Испитну комисију

За Добривоја Петковића	62	За Михаила Тадића	45
„ Владимира Симића	51	„ Милана Живадиновића	45
„ Др. Војислава Вујанца	60	„ Др. Радоја Вукчевића	48
„ Љубомира Радовановића	48	„ Др. Видана Благојевића	45

www.unibeverzitet.rs	За Драгишу Васића	4	За Гаврила Леви-а	12
УНИВЕРЗИТЕТСКА	„ Стевана Вагнера	1	„ Др. Јураја Кулаша	14
БИБЛИОТЕКА	„ Др. Драгољуба Јовановића	2	„ Борислава Продановића	1
	„ Војислава Милошевића	18	„ Борислава Дмитријевића	10
	„ Др. Драгутина Јанковића	2	„ Драгишу Здравковића	1
	„ Ђорђа Ступаревића	1	„ Др. Саву Грегорића	12
	„ Обрада Благојевића	1	„ Самуила Демаја	1
	„ Душана Јовичића	1	„ Бору Н. Поповића	1
	„ Милана Влајковића	4	„ Александра Павловића	1
	„ Методија Анастасијевића	1	„ Др. Младена Жујовића	1
	„ Др. Иван Рибара	1	„ Војислава Павловића	2
	„ Војислава Љ. Павловића	1	„ Др. Јанка Олипа	1
	„ Симу Алкалаја	1	„ Јована Здравковића	1
	„ Божидара Манојловића	1	„ Боривоја Марковића	1

Према овако утврђеном стању изабрани су:

За Заступника коморе:

Милорад Павловић са 50 гласова

За Заменике заступника коморе:

Боривоје Каменовић са 49 гласова
Милан Костић „ 49 „

За Претседника дисциплинског већа:

Стеван Вагнер са 67 гласова

За Заменике претседника дисциплинског већа:

Радован Атанасијевић са 63 гласа
Петар Радојковић „ 47 гласова

За Чланове дисциплинског већа:

Методије Анастасијевић са 64 гласа
Милан Тодић „ 46 гласова
Милан Фотић „ 42 гласа

За Касационе судије:

Војислав Милошевић са 52 гласа
Милан Влајковић „ 50 гласова
Станко Павловић „ 48 „
Драгутин Ранковић „ 48 „
Др. Војислав Вујанац „ 47 „
Драгослав Стојадновић „ 47 „
Љубомир Радовановић „ 45 „
Миољуб Мишић „ 44 гласа
Драгољуб Симић „ 43 „
Драгиша Васић „ 42 „
Бора Н. Поповић „ 42 „
Обрад Благојевић „ 41 гласом
Момчило Јанковић „ 41 „
Гаврило Леви „ 40 гласова

WWW.UNILIB.RS

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

За Испитну комисију:

Добривоје Петковић	са 62 гласа
Др. Војислав Вујанац	„ 60 гласова
Владимир Симић	„ 51 гласом
Љубомир Радовановић	„ 48 гласова
Др. Радоје Вукчевић	• 48 „
Михаило Тадић	• 45 „
Милан Живадиновић	• 45 „
Др. Видан Благојевић	• 45 „

Како је у смислу § 39. Зак. о адвокатима прописано, да се изабраним сматра онај, за кога је гласало више од половине датих гласова, т. ј. у конкретном случају бар 38 гласова, то се има извршити ужи избор за једног Заменика заступника коморе и једног Члана дисциплинског већа.

Према датим гласовима ужи избор за једног Заменика заступника коморе има се извршити између Љубомира Јањушевића, који је добио 32 гласа и Властимира Стевановића, који је добио 17 гласова.

За Члана дисциплинског већа има се извршити ужи избор између Др. Мишка Жокаља, који је добио 32 гласа и Селимира Јевтића, који је добио 14 гласова.

Овим су бројачи гласова завршили свој рад, с тим, да бројач Јован Велимировић сав материјал преда Претседнику Коморе, односно Скупштине, Владимиру Симићу.

30. октобра 1938. год.
у Београду.

Бројачи гласова:

- 1) Јован М. Велимировић, с. р.
- 2) Др. Кулаш Јурај, с. р.
- 3) Константин В. Саватијевић, с.р.

З А П И С Н И К

Х редовне скупштине Адвокатске коморе у Београду одржане 6. новембра 1938. год. као продужење скупштине од 30. октобра 1938. год. у сали Адвокатске коморе у Београду.

Претседник Владимир Симић тачно у 10 часова саопштава да се наставља рад Х редовне скупштине од 30. октобра т. г. Објашњава да се у смислу § 39. Закона о адвокатима данас има извршити ужи избор за једног Заменика заступника коморе и једног Члана дисциплинског већа. За Заменика заступника коморе долазе у обзир: Љубомир Јањушевић, који је 30. октобра добио 32 гласа и Властимир Стевановић, који је истога дана добио 17 гласова, а за Члана дисциплинског већа: Др. Мишко Жокаљ, који је 30. октобра добио 32 гласа и Селимир Јевтић, који је истога дана добио 14 гласова.

Како је у овом случају избор строго ограничен у погледу лица за која се може гласати, то је Комора отштампала листу са именима. Гласање ће се вршити на тај начин, што ће се прецртавати имена оних за које се не жели дати глас. Листе ће се стављати у коверат и спуштати у нарочито направљену плехану кутију.

За овим је одмах отпочело гласање, које је завршено тачно у 12 часова.

Констатовано је, да је гласало 20 адвоката, колико их је било присутно.

По извршеном пребројавању гласова утврђен је овај резултат:

За Заменика заступника коморе добили су:

Властимир Стевановић	17 гласова
Љубомир Јањушевић	3 гласа

За Члана дисциплинског већа добили су:

Селимир Јевтић	16 гласова
Др. Мишко Жокаљ	4 гласа

Према резултату гласања претседник саопштава да су изабрани:

За Заменика заступника коморе Властимир Стевановић а за Члана дисциплинског већа Селимир Јевтић, па одмах за тим закључује рад скупштине.

Секретар,
Драгомир Ивковић, с. р.

Претседник,
Владимир Св. Симић, с. р.

Оверачи записника:

- 1) Боривоје Каменовић, с. р.
- 2) Миодраг П. Поповић, с. р.
- 3) Др. Радивоје Јовановић, с. р.

З А П И С Н И К

о пребројавању гласова на ужим изборима, као продужењу рада X редовне скупштине Адвокатске коморе у Београду од 30. октобра 1938. год., извршеним 6. новембра 1938. год. у сали Адвокатске коморе у Београду.

Бројачи гласова примили су изборни материјал и установили, да је гласало 20 (двадесет) адвоката. Од овога броја добили су:

За Заменика заступника коморе:	
Властимир Стевановић	17 гласова
Љубомир Јањушевић	3 гласа
За Члана дисциплинског већа:	
Селимир Јевтић	16 гласова
Др. Мишко Жокаљ	4 гласа

Према томе изабрани су:

За Заменика заступника коморе Властимир Стевановић а за Члана дисциплинског већа Селимир Јевтић.

Бројачи гласова:

- 1) Јован М. Велимировић, с. р.
- 2) Др. Кулаш Јурај, с. р.
- 3) Кон. В. Саватијевић, с. р.

БЕЛЕШКЕ

Двадесет пет година часописа „Полиција“

Крајем ове године навршава се двадесет пет година од покретања часописа Полиције, који излази у Београду са све ширим и пробранијим редом читалаца. Четврт века у бурним временима у којима живимо, претставља редак јубилеј, па се мора ово поздравити и забележити у свима часописима а нарочито и у нашем часопису Б р а н и ч у, који као најстарији правни часопис у Србији, као правни ветеран има разлога да буде задовољан што поред њега и часопис Полиција већ ево 25 година васпитава правнике и неправнике у погледу значаја права и правног поретка, развијајући свест о томе и код најширих слојева.

Сем тога, Полиција исто као Б р а н и ч била је и биће школа за млађе правнике, који су се у њеним ступцима вежбали да излажу своје мисли и своја правна схватања и тиме допринели да се у нашем народу развије свест за право и правни поредак. Много младих правника, данас значајних сарадника на правној науци, почело је свој благотворни рад у Полицији. Томе је много допринело гостопримство и љубазност уред-

WWW.UNILIB.RS

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

ника Полицијe а нарочито г. Васе Лазаревића, који је све младе људе прихватао око себе, бодро их у послу и без фаворизовања појединаца омогућио им да дођу до изражаја.

У погледу обраде правних материја можемо са задовољством констатовати да је њихова разноврсност веома карактеристична, јер поред административног и уставног права и праксе, Полиција у последње време поклања велику пажњу и грађанско-правним материјама, те тиме чини услуге свима правницима без обзира на струку.

У свесци за октобар—новембар 1938. год., Полиција излази у повећаном обиму са 41 чланком из пера наших најпознатијих правних стручњака. Поред уводног чланка од уредника г. Васе Лазаревића, налазимо следеће чланке: г. г. Др. Дреслера и Др. Шульца из Беча, Др. Шиловића из Загреба, Живојина Перића, Слободана Јовановића, Др. Чубинског, Живојина Лазића, Др. Драг. Аранђеловића, Русомира Јанковића, Др. Стевана Сагадина, Др. Томе Живановића, генерала Милутина Стефановића, свих из Београда, Др. Доленца из Љубљане, Манојла Лазаревића из Београда, Марка Новаковића из Скопља, Добрише Матковића из Београда, Др. Сајовица из Љубљане, К. Катића, Др. Горшића, Рад. Јовановића, М. Аћимовића, Мих. Петровића, Дим. Грудића, Душана Филиповића, Др. Влашкалина, Др. Милићевића, свих из Београда, М. Банковића из Беча, В. Кузмановића из Београда, В. Божовића из Приштина, Ј. Церовића из Београда, Братислава Ђелошевића из Лесковца, Др. Б. Петровића, Др. Ђ. Тодоровића из Београда, Мих. Никићевића и Драг. Ранковића из Београда, Химлера из Берлина, Др. В. Богића из Шибеника, Јароцког из Беља, и Рајаковића из Београда.

Желимо успех часопису Полицији и у наставку њеног рада на добро правне науке и правника који сарађују.

САДРЖАЈ ПРАВНИХ ЧАСОПИСА

Б р а н и ч ће доносити садржаје свих правних часописа код нас.

Архив за правне и друштвене науке, орган Београдског правног факултета. Уредник Др. Михаило Илић. Садржај бр. 4. књ. XXXVII, за октобар 1938. год. Чланици: Др. н. с. Слободан Јовановић: Сршкићев нацрт закона о бановинској самоуправи; Др. Метод Доленц: Начелно одређивање појма „почетак судског кривичног поступка“; Драгутић Кнежевић: Може ли се издати платни налог на основу застареле менице: Ђура Суботић: Власничка хипотека; Никола Тинтић: Судска власт према Уставу и законима. — Правна политика од Др. Милана Бартоша. — Парламентарна хроника од Др. Михаила Илића. — Судска хроника од Др. Видана О. Благојевића, Јована Д. Смиљанића, Ивана Д. Петковића, Родољуба С. Конића, Душана С. Мишића, Др. Саве Стругара, Братислава Ђелошевића, Драгомира Д. Герасимовића, Атанасија Р. Јањића и Живка Тајтака. — И т. д.

Југословенски економист. Главни уредник Др. Душан М. Пантић. Садржај бр. 8. Год. III, за октобар 1938. год.; Др. Владимир Д. Ђорђевић: Држава и привреда; Ј. Таубер: Нове мере за заштиту новчаних завода. — Привредни и друштвени живот. — Преглед штампе. — Оцене и прикази.

Одвјетник, орган Адвокатске коморе у Загребу. Уредник Др. Иво Политео. Садржај бр. 9. Год. XII, за студени (новембар) 1938. год.: Извјешће о год. скупштини Адв. коморе у Загребу; Записник Гл. скупштине Миров. фонда Адв. коморе у Загребу; Уредба о Државној хипотекарној банци; Одвјетници у Италији, пише Др. Р. Ј.; О мировинским таксеним маркицама; Суци и одвјетници у народним умотворинама; Је ли одвјетник крив?; — Из сталешке јудикатуре. — И т. д.

Правосуђе, часопис за судску праксу и законодавство. Уредник Стојан Јовановић. Власници и издавачи: Др. Иво Матијевић и Стојан Јовановић. Оснивачи: Др. Иво Матијевић, Др. Фердо Чулиновић и Стојан Јовановић. Садржај бр. 11. Год. VII, за новембар 1938. год.: Лаз. Урошевић: Тамо амо по Предсвојни будућег Грађанског законика Краљевине Југославије; Др. Мирослав Муха: Чињенична утврђења и правна оцјена (Чињенична и правна питања); Др. Богољуб Штенгл: Иницијатива у ликвидацији земљоралничких дугова; Др. Тихомир Васиљевић: Судски опроштај казне; Петар Жорж: Поузланици у поступку против млађих малолетника. — Судска медицина: Др. Димитрије Ж. Калић: Крвне особине и очинство. — Судије и судство. — Белешке. — И т. д.

ПРЕГЛЕД ЗАКОНОДАВСТВА

Објављеног у Службеним новинама од 8. октобра до 9. новембра 1938. године.

Бр. 230.-LXVIII, од 8. октобра 1938. год.: 531) Указ о отварању V. разреда Самоуправне гимназије у Аранђеловцу. — 532) Указ о поступном отварању Непотпуне реалне гимназије у Брчком. — 533) Правилник о измени и допуни Правилника П бр. 29378/у од 2. августа 1938., о обављању заната без сталног пословног места. — 534) Ранг стручне производне угоститељске школе у Загребу. — 535) Измена Правилника о телеграфској служби у унутрашњем саобраћају. — 536) Измена тач. VII члана 5. Правилника за унутарњу поштанску службу, IV део. — 537) Допуна чл. 62. тач. 5. Правилника о унутрашњој телефонској служби. — 538) Услови за стицање права на специјалности из балеологије и климатологије. — 539) Измене и допуне Правилника са упутством за руковање благајном при откупу дувана. — 540) Допуна Правилника споредних припадности службеника државних саобраћајних установа. — 541) Преглед државних расхода и прихода за месец август и за период април—август 1938. год. — 542) Објашњење о царинињу књиговезачког платна. — 543) Цариниње плинова у гвозденим цилиндрима (боцама). — 544) Објашњење о царинињу антрацита. — 545) Објашњење о царинињу дугмади. — 546) Оснивање Катастарске управе у Бос. Шамцу. — 547) Протокол о забрани употребе у рату загушљивих, отровних и сличних гасова и бактериолошких сретстава. — 548) Телефонски саобраћај.

Бр. 231.-LXIX, од 10. октобра 1938. год.: 549) Правилник о искоришћавању државних шума у властитој режији. — 550) Уредба о образовању новог среза окупанског.

Бр. 234. — LXX, од 13. октобра 1938. год.: 551) Указ о отварању VI женске реалне гимназије у Београду. — 552) Уредба са законском снагом о накнади штете с умвљајем из политичких побуда, уништењем, оштећењем, паљевином или пљачком туђе имовине. — 553) Аутентично тумачење § 4 и 61 Закона о избору народних посланика за Народну Скупштину. — 554) Аутентична тумачења појединих одредаба Уредбе о ликвидацији сељачких дугова. — 555) Правилник о пословању изабраних судова инжењерских комора. — 556) Правилник о полагању стручног испита за овлашћене инжењере грађевинске, архитектонске, културтехничке, геодетско-културтехничке, машинске, бродарске и електротехничке струке. — 557) Пословни ред Дисциплинског већа Инжењерских комора. — 558) Правилник о обављању конкурса за израду идејних скица за јавне грађевине и о правима учесника. (Правилник о конкурсима). — 559) Правилник о подели делокруга појединих струка овлашћених инжењера. — 560) Правилник о делокругу апсолвентата Уметничке академије архитектонске струке. — 561) Правилник о хитном помагању пасивних крајева. — 562) Аутентично тумачење Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова. — 563) Телефонски саобраћај.

Бр. 240. — LXXI, од 20. октобра 1938. год.: 564) Указ о отварању Државне мушке занатске школе у Косовској Митровици. — 565) Указ о спајању општина зељинске и срничке, Среза градачког, Врбаске бановине у Општина Керепска у Кереп — Вучковцу. — 566) Указ о образовању Општине Чарнојевићево у Чарнојевићеву. — 567) Уредба о измени Уредбе о почеку. — 568) Измене и допуне Правилника о управи и надзору над издвојеним државним ловиштима од 24. јула 1936. бр. 20.077 — 569) Аутентично тумачење § 58 Закона о избору народних посланика за Народну Скупштину. — 570) Аутентично тумачење § 18 Закона о избору народних посланика за Народну скупштину. — 571) Аутентично тумачење Уредбе о заштити новчаних завода и њихових веровника. — 572) Проширење на извесне британске прекоморске територије дејства Конвенције између Југославије и Велике Британије о узајамној судској помоћи у грађанским и трговачким стварима.

Бр. 244. — LXXII, од 25. октобра 1938. год.: 573) Уредба о допунском протоколу уз протокол између Краљевине Југославије и Конфедерације Швајцарске о узајамном промету робе од 27. јуна 1938. закљученом у Београду 21. септембра 1938. год. — 574) Уредба о регулисању самоуправних: општинских и бановинских приреза за земљишта аграрних субјеката, као и о регулисању пореских и допунско-таксених дуговања оних општина, које буду оштећене овим регулисањем. — 575) Уредба о изменама и допунама Уредбе о избору већника трговинских, инду-

WWW.UNILIB.RS

У стриских и занатских комора. — 576) Правилник о полагању стручних испита за овлашћене инжењере геодете, са одредбама о испиту за обављање јавне геодетско-геометарске праксе инжењера: грађевинских, културно-техничких, геодетских и геодетско-културно-техничких. — 577) Образовање нове катастарске управе за срезове делнички и чабарски са средиштем у Делиницама. — 578) Дневнице и накнаде путних трошкова претседника бирачких одбора. — 579) Норме округлог челика за армираи бетон. — 580) Измена прилога II Међународне конвенције о теретним линијама, закључене и потписане у Лондону 5 јула 1930 год. — 581) Телефонски саобраћај.

Бр. 248. — LXXIII, од 29. октобра 1938. год.: 582) Уредба о извршењу Уговора о испоруци југословенских дувана у листу Дирекције пољских монопола дувана. — 583) Правилник о управљању установама Медицинског факултета у Београду смештених у зградама Опште државне болнице у Београду и Болнице за заразне болести Централног хигијенског завода у Београду. — 584) Правилник о једногодишњем течају за спремање наставника телесног васпитања по школама. — 585) Правилник о полагању државних стручних испита у пољопривредној струци за чиновнике приправике са средњом пољопривредном школом. — 586) Наредба о извозу ситне стоке у Грчку. — 587) Аутентично тумачење ст. 1 чл. 2 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова.

Бр. 250. — LXXIV, од 1. новембра 1938. год.: 588) Указ о отварању Потпуне пете мушке реалне гимназије у Загребу. — 589) Указ о излочитви краја Печје, Горње Брезово, Лончурјев дол и Жигарски врх из општине Севница, среза бежичког, Дравске б. новине и прикључива општини Бланка, истога среза. — 590) Указ о одвајању новоподигнуте колоније у селу Ошљана, општине пантинске, среза вучитрајског, Моравске бановине, од села Ошљана и о проглашењу за село под именом Херцегово. — 591) Указ о поступању отварању Потпуне реалне гимназије у Куманову. — 592) Указ о отварању непотпуне женске реалне гимназије у Скопљу. — 593) Уредба о грађењу и уређењу речних пристаништа. — 594) Правилник о полагању државног стручног испита за чиновнике Државног савета. — 595) Упутства за пословање и руковање са пословним књижицама. — 596) Откуп домаћег памука бербе 1938 год. — 597) Измена Правилника о царинским посредницима. — 598) Бернска конвенција за заштиту књижевних и уметничких дела — Примена на Адем и на Бирманију.

Бр. 254. — LXXV, од 5. новембра 1938. год.: 599) Закон о трговини и провидби између Југославије и Шведске, са завршним протоколом, и о протоколу о регламентацији трговачких размена. — 600) Правилник о условима и о гаранцијама за позајмице колонистима, добровољцима и осталим аграрним интереситима за докупљање земље. — 601) Измена и допуна уз измену Уредбе о начину убирања, предаји и употреби таксе наплаћене у корист државних народних и бановинских позоришта, као и одређивању подручја тих позоришта од 8 фебруара 1936 год., П. бр. 48034/35 од 3 јула 1936 год. П. бр. 23233. — 602) Објашњење одредаба тач. 3 § 19 Финансијског закона за 1938/39 годину. — 603) Међународна конвенција о превозу путника и пртљага железницом и међународна конвенција о превозу робе железницом. — 604) Исправке у Правилнику о прегледу стоке за клање и меса и ветеринарској контроли животних намирница анималног порекла. — 605) Исправка. — 606) Исправка у решењу о откупу домаћег памука бербе 1938 године.

Бр. 256. — LXXVI, од 8. новембра 1938. год.: 607) Правилник о полагању стручног испита за овлашћене инжењере агрономске струке. — 608) Правилник о полагању лугарског испита за чување недржавних шума. — 609) Преглед државних расхода и прихода за месец септембар и за период април—септембар 1938 год. по буџету за 1938/39 год. — 610) Измена формулара атеста.

Бр. 257. — LXXVII, од 9. новембра 1938. год.: 611) Закон о уговору између Југославије и Чехословачке о социјалном осигурању, са првим и другим завршним протоколом, потписаним у Прагу 14 децембра 1936 год. — 612) Уредба о измени Наредбе бивше Кр. Хрв. слав. дјалм. земаљске владе од 1 септембра 1895 године Бр. 8189 (Зборник ком. — бр. 36) о теоретичким државним испитима правника. — 613) Правилник о полагању испита и оспособљењу за овлашћеног бајдера морских бродова. — 614) Бернска конвенција за заштиту књижевних и уметничких дела — Примена на Саравак и на британски северни Борнео. — 615) Конвенција за изједначавање извесних правила која се односе на међународни превоз ваздухом и на допуњски протокол потписане у Варшави 12 октобра 1929 — Приступ Адема. — 616) Ратификација Гватемале Светске поштанске конвенције.

www.unibg.rs
НОВЕ КЊИГЕ

Живојин М. Перих: О значају упореднога права, Посебни отисак из „Правосуђа“, бр. 5, за 1938. год. Београд, 1938. стр. 11.

Др. Мешод Доленц: Улога судије у борби против криминалителя и његова криминолошка припрема. Посебни отисак из „Правосуђа“ бр. 8 за 1938. год. Београд, 1938, стр. 8 (латиницом). Символична правна дејања и изражавања међу Словенци. Посебни отисак из „Словенскога правника“, Летник III., шт. 9.-10. 1938. год. Љубљана 1938. стр. 31. (латиницом.)

Dr. Rudolf Sajovic: Jugosawisches Recht. Sonderdruck eines Beitrages aus den „Europäischen Rechtshandbuch.“ Stockholm, 1938. s. 58.

Др. Михаило Илџ: Политички и правни чланци. Библиотека Политика и друштво, свеска 22, Издање Издавачке задруге Политика и Друштво, Београд, 1938. стр. 60.

Prof. Salvatore Galgano: Annuario di Diritto comparato e di Studi legislativi. Seconda Serie-Volume XIV, Fasc. I. Edizione Dell' Istituto di Studi Legislativi. Roma, 1938. p. p. 136.

Др. Иво Матијевић и Др. Фердо Чулиновић: Коментар Закона о извршењу и обезбеђењу. 18. свеска (6. свеска треће књиге). Београд, 1938, стр. 1017-1096. Штампарија „Светлост“ Београд. (Латиницом.)

Др. Боривоје Д. Пешировић: Савремени проблеми Кривичног права, са предговором Др. Томе Живановића. Београд, 1938. стр. 304.

„Темис“-ов Правнички годишњак 1939. (Рочишник, тарифе законодавство и свеукупни шематизам власти и јавних установа). Годиште XI. Издаје „Темис“ накладни завод правничких књига Загреб. Загреб, 1938. стр. 239. (Латиницом.)

Власник и издавач Бранича је Адвокатска комора у Београду коју претставља председник **Владимир Св. Симић** адвокат.

За Штампарију „Светлост“ М. Вајзер, Краљице Наталије 88. — Београд